

11ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ
ΠΛΗΣΙΑΖΟΝΤΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΦΙΝΑΛΕ

Inside: + English Review

Παρασκευή 20 Μαρτίου 2009
Αρ. φύλλου 237

Έκδοση του 11ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης

ΠΡΩΤΟ

1

ΠΛΑΝΟ

**Η ΕΡΤ στηρίζει
το δημιουργό,
επενδύει
στον πολιτισμό.**

ΕΙΚΟΝΕΣ 21^{ΟΥ} ΔΑΦΝΙΑ
13-22 ΜΑΡΤΙΟΥ
**11^ο Φεστιβάλ
Ντοκιμαντέρ
Θεσσαλονίκης**

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΝΕΟΛΑΙΑΣ

11^ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης
Εικόνες του 21ου αιώνα (13-22 Μαρτίου 2009)

Ο ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΝΕΟΛΑΙΑΣ

στηρίζει τη νέα ευρωπαϊκή πρωτοβουλία του EDN (European Documentary Network)

για την καθιέρωση ενός διεθνούς ετησίου συνεδρίου,
ενισχύει τη δημιουργία ενός πεδίου έρευνας, διαλόγου, ιδεών και κατευθύνσεων δράσης
για τον κλάδο του Ντοκιμαντέρ παγκοσμίως στην «κινηματογραφική» Θεσσαλονίκη

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ EDN ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
THE EDN CONGRESS IN THESSALONIKI

European Documentary
Network

ΜΕ ΛΟΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ #2

Ζητήσαμε από τους έλληνες δημιουργούς ντοκιμαντέρ που συμμετέχουν στο φετινό πρόγραμμα του Φεστιβάλ να μας μιλήσουν για τις ταινίες τους, την αξία του ντοκιμαντέρ ως κινηματογραφικό είδος, το ελληνικό παρόν και το μέλλον του. Παραθέτουμε το δεύτερο μέρος με τις απόψεις τους.

1 Αλίνα Δημητρίου Η Ζωή στους Βράχους

• Πριν μερικά χρόνια στο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Καλαμάτας παίχτηκε ένα ντοκιμαντέρ που αναφερόταν σε ένα κορυφαίο πολιτικό γεγονός, την «Επανάσταση των Γαριφάλων» στην Πορτογαλία. Με εντυπωσίασε για δύο λόγους. Ο ένας γιατί ήταν πολιτικό ντοκιμαντέρ και ο δεύτερος γιατί η παραγωγή του ήταν χαμηλού κόστους. Ο συνδυασμός αυτών των δύο με έκανε να αναρωτηθώ: γιατί όχι και εμείς; Η πολιτική περίοδος που με έτρωγε ήταν αυτή του 1940-50. Μια περίοδος από την οποία είχα βιώματα αλλά και όπου διαμορφώθηκε η πολιτική μου οπτική. Ξεκίνησα χωρίς κανένα σχέδιο (σενάριο όπως λένε) και μάλιστα με επωνύμους από εκείνη την εποχή. Στο δρόμο μπερδεύτηκα. Τι δουλειά έχω εγώ με επώνυμους; Έτσι, βρήκα τις Γυναίκες εκείνες που έφτιαξαν Ιστορία. Όλες εκείνες που περπατάνε πλάι μας στις πλατείες, την αγορά, τα μανάβικα και δεν έχουμε ιδέα για ότι έκαναν και αυτό, γιατί ποτέ δε ζήτησαν τίποτα. Οι γυναίκες αυτές μίλησαν για ολόκληρη τη δεκαετία. Το υλικό που προέκυψε μας έδωσε δυο ταινίες: *Τα Πουλιά στο Βάλτο*, την έφερα στο περσινό Φεστιβάλ και η φετινή ταινία με τίτλο *Η ζωή στους βράχους* που αναφέρεται στον Εμφύλιο και τα ξερονήσια. Ο νεότερος κλάδος της «προφορικής ιστορίας» ερευνά τις ζωντανές μαρτυρίες των μη επωνύμων, μαζί και τις βιωματικές εμπειρίες τους για να φωτίσει πληρέστερα το παρελθόν και τις δυναμικές της Ιστορίας που δε μπόρεσαν να πραγματοποιηθούν.

2 Κώστας Νταντινάκης Βικτωρία Θεοδώρου: Τα Κύματα που με Δίδαξαν το Ανυπότακτο

• Εάν δεν έχω κάτι ουσιαστικό δικό μου να αφηγηθώ μέσω μυθοπλασίας, τότε προτιμώ το ντοκιμαντέρ, όπου μπορώ να εκφραστώ μέσα από τη ζωή και το έργο ανθρώπων που θαυμάζω απέραντα. Κι ένας τέτοιος άνθρωπος είναι η ποιήτρια Βικτωρία Θεοδώρου. Θεωρώ σημαντικό για έναν πνευματικό και αγωνιστή άνθρωπο, οι δρόμοι της τέχνης του να συμβαδίζουν μ' εκείνους της ζωής του. Κι αυτή μου η δουλειά, το 5^ο μέχρι στιγμής μεγάλου μήκους ντοκιμαντέρ μου, δεν είναι «παραγγελία» αλλά προσωπική μου επιλογή. Το Κέντρο Παραστατικών Τεχνών που το παρήγαγε, είναι δική μου αστική μη κερδοσκοπική εταιρία. Στο ΕΚΚ το υπέβαλλα ως έτοιμη παραγωγή. Το *Βικτωρία Θεοδώρου, τα κύματα που με δίδαξαν το ανυπότακτο* είναι μια ταινία ιδεολογικά στρατευμένη. Μιλάει για την χρήση των όπλων της ποίησης από ανυπότακτους ανθρώπους, για ένα κόσμο καλλίτερο κι ειρηνεμένο.

Λουκία Ρικάκη Τα Παιδιά της Χορωδίας

• Η μουσική ενώνει, συγκλίνει και δημιουργεί τη βάση για μια πολύ βιώσιμη μικρή κοινότητα. Κάτι τέτοιο πάντα κάνει το συλλογικό σχήμα μιας χορωδίας και ειδικά μιας ερασιτεχνικής χορωδίας, όπου τα μέλη της προσέρχονται χωρίς επαγγελματική προσδοκία αλλά μόνο με την προσδοκία της κοινής δημιουργίας και της εμπειρίας, της δημιουργικής ζώνης σε κοινότητα. Από την πρώτη στιγμή που ήρθα σε επαφή με τη χορωδία, άρχισα να νοιώθω τον αντίκτυπο μιας δεμένης κοινωνικής ομάδας με άξονα την τέχνη.

Σε κάθε επόμενη συνάντηση αυτό το συναίσθημα μεταφραζόταν σε συγκίνηση και σιγά άρχισα να ανακαλύπτω την ομορφιά του να μπορώ να συμμετέχω και εγώ –έστω ως ο κινηματογραφιστής που καταγράφει– στην εμπειρία του να είσαι μέρος της δραστηριότητας της Πειραματικής Χορωδίας του Δήμου Ροδίων. Αποφάσισα λοιπόν να ακολουθήσω τη δραστηριότητα της χορωδίας για μια περίοδο δυο χρόνων σε όλα τα στάδια προετοιμασίας και συναυλιών.

• Όσο για το αν υπάρχει χώρος στην κινηματογραφική αγορά και εκτός τηλεόρασης για το είδος του ντοκιμαντέρ, ναι πιστεύω ότι υπάρχει άπλετος χώρος. Η τηλεόραση είναι ένα παράθυρο αλλά όχι το μοναδικό και πιστεύω ότι η τηλεόραση και η διανομή πρέπει να κινηθούν πολύ πιο τολμηρά στις επιλογές τους. Και δεν εννοώ κίτρινα, από αυτό έχουμε στομάσει, εννοώ σε ταινίες ντοκιμαντέρ με πολύ χαρακτηριστικές και τολμηρές υπογραφές δημιουργών, οι οποίοι διαφοροποιούνται ικανά από το ρεπορτάζ και συνθέτουν ηθική και αισθητική πρόταση με βάθος και παρέμβαση στα πράγματα. Έτσι μόνο μπορούμε να προχωρήσουμε τα αυτιά και τα μάτια των θεατών και η τηλεόραση έχει τεράστια ευθύνη στη σύγχρονη διαμόρφωση της κοινωνικής πραγματικότητας και όχι μόνο, της οικονομικής, των αθλών καταναλωτικών συμπεριφορών που μας δυναστεύουν.

3 Καλλιόπη Λεγάκη Φίλο και Μαρίνα

• Είναι γεγονός ότι ένα από τα βασικά προβλήματα για κάθε ντοκιμαντερίστα είναι η διείσδυση στις προσωπικές σχέσεις των ηρώων του. Στην περίπτωση του Φιλόλαου και της Μαρίνας, θα έλεγα ότι η μακρόχρονη παραμονή μου στο κτήμα τους, όπου με φιλοξένησαν σε διάφορες χρονικές στιγμές, από το 2006 ως το 2008 που τέλειωσαν τα γυρίσματα, εγκαίνιασε την κατάλληλη εμπιστοσύνη, τη σιγουριά και την ασφάλεια που πρέπει να νοιώσει ο καθένας για να αρχίσει να εξομολογείται μπροστά στην κάμερα. Κατά τη γνώμη μου, αυτή η σχέση του ντοκιμαντερίστα με τα πρόσωπα είναι αποτέλεσμα χρόνου, θα έλεγα επίσης ότι είναι μια στιγμή μαγική, όπου ξαφνικά νοιώθεις ότι «προχωράς μέσα στον ήρωα σου», ότι ο ίδιος σου άναψε το φως για να «βαδίσεις στα μονοπάτια του εσωτερικού του κόσμου» και να γνωρίσεις τα μυστικά, τις αλήθειες και τα ψέματα του. Και είναι αλήθεια ότι τους χρωστάω πολλά, γιατί μέσα από αυτό το «ταξίδι» μαζί τους, με δίδαξαν το μεγαλείο της αγάπης, τη δύναμη της τέχνης και πάνω απ' όλα το μυστικό νήμα που συνδέει τη ζωή με την τέχνη και δεν είναι άλλο από το πάθος.

4 Αλέξανδρος Γραμματόπουλος Schoolwave on the Rock

• Ένας σύγχρονος Έλληνας ποιητής έχει πει «Δεν υπάρχει τίποτα που να έχει μείνει γερό και προσκυνούμε το αδειανό το τιποτένιο...». Η συγκεκριμένη παραδοχή κυριαρχεί στις μέρες μας και πολύ περισσότερο στους νέους ανθρώπους. Δεν τους γεμίζει τίποτα, δεν τους εκφράζει τίποτα, δεν έχουν πρότυπα...

Έχω σκηνοθετήσει πολλές συναυλίες μεγάλων ονομάτων από Ελλάδα και εξωτερικό, αυτό που συνέβη τις 3 μέρες που έγινε στο schoolwave δεν το έχω ζήσει πουθενά. Αν δεν γνώριζες ποιο συγκρότημα ήταν πάνω στη σκηνή και έβλεπες μόνο τον παλμό και την ένταση που είχαν τα παιδιά στην αρένα και τις κερκίδες, θα πίστευες πως παρακολουθείς συναυλία του μεγαλύτερου ονόματος στη μουσική. Αντί γι' αυτό, παρακολουθούσαν group συμμαθητών τους. Την αλήθεια και τη λαχτάρα που είχαν τα παιδιά πάνω στην σκηνή, να εκφράσουν τις ανησυχίες και τα θέλω τους μέσω της μουσικής τους, τη συμμερίζονταν ο κόσμος από κάτω γιατί μιλούσαν όλοι την ίδια γλώσσα, τη γλώσσα της πραγματικότητας που ζούμε, τη γλώσσα που θέλουμε να ακούμε, την αλήθεια.

Η αλήθεια αυτή δεν γνωρίζει σύνορα, εκφράζει τα παιδιά όλου του κόσμου και όλων των κοινωνικών τάξεων και αυτό το διαπίστωνες είτε έπαιζε μπάντα από την Ελλάδα, είτε από τη Γαλλία, είτε από την Ιαπωνία.

5 Άγγελος Πανάγου Το Βλέμμα του ζώου

• Ο ζωγράφος Βασίλης Σταύρου, στην τέχνη του οποίου επικεντρώνεται η ταινία μου, εδώ και αρκετά χρόνια είναι ένας φίλος. Μαζί συζητήσαμε από τα πιο προσωπικά μας θέματα, ως τα γενικότερα, τις χαρές αλλά και τα αδιέξοδα της ενασχόλησής μας με τις τέχνες μας, τα εικαστικά, και τον κινηματογράφο. Ο Βασίλης έχει ασχοληθεί εντατικά με τη φωτογραφία, αλλά και το βίντεο. Είχε αγοράσει βίντεο κάμερα, την εποχή που εγώ δεν είχα αποφασίσει ακόμα να ασχοληθώ με τον κινηματογράφο και το ντοκιμαντέρ. Είδαμε παλιά δικά του αρχειακά υλικά, όπου δε χρειάζεται καθόλου προσπάθεια για να συνειδητοποιήσεις το βλέμμα και την αίσθηση του ζωγράφου (όσον αφορά τουλάχιστον τα κάδρα). Από τα παλιά αυτά αρχεία του, κατάλαβα τη σημασία που έχουν γι' αυτόν ο τόπος που μεγάλωσε, το μικρό Ηπειρώτικο χωριουδάκι, το κάτω Αθαμάνιο, καθώς και τα πρόσωπα του στενού οικογενειακού του κύκλου εκεί. Όπως κι αυτός έτσι κι εγώ, (έτσι και όλοι μας ίσως), είμαστε σηματομεμένοι από αυτές τις πρωταρχικές εικόνες που μας σημάδεψαν όταν πρωτοκαταλαβαίναμε τον κόσμο. Ο Βασίλης έχει κάνει τις εικόνες αυτές, πρωταγωνιστές στη ζωγραφική του.

• Από το φεστιβάλ ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης περιμένω: «Βραβείο», φυσικά. Τον έπαινο της αγοράς. Κάτι τέτοια μας θρέφουν όλους μας. Μας δίνουν λίγο κουράγιο. Αλλά το σημαντικότερο σε ένα τέτοιο φεστιβάλ, είναι να βλέπεις ταινίες άλλων. Συχνά, εμφανίζονται πραγματικά αριστουργήματα. Από μεγάλους δασκάλους, παλιούς και νέους. Τα χαίρομαι τα αριστουργήματα, γιατί ξέρω από πρώτο χέρι πόσο αδιανόητα δύσκολο είναι να τα φτιάξεις.

6 Σταύρος Ψυλλάκης Άλλος Δρόμος δεν Υπήρχε

• Όταν διάβασα το βιβλίο ΑΛΛΟΣ ΔΡΟΜΟΣ ΔΕΝ ΥΠΗΡΧΕ των Ν. & Α. Κοκοβλή, ξαφνικά βρέθηκα μπροστά στην αφήγηση ενός κρητικού έπους, με πολύ ευρύτερες όμως διαστάσεις, με πανανθρώπινα και διαχρονικά στοιχεία. Οι «ήρωές» του διαλέγουν και ζουν σε μια οριακή κατάσταση. Και αυτές οι οριακές καταστάσεις της ανθρώπινης ύπαρξης, πάντα κέντριζαν το ενδιαφέρον μου. Οι συνέπειες του Εμφυλίου καθόρισαν για πολλά χρόνια την ιστορία του τόπου μας, και ίσως δεν έχουμε ακόμα ξεμπερδέψει. Όμως δεν κάναμε άλλη μια ιστορία για τον Εμφύλιο. Παρ' όλο που το υλικό που συγκεντρώσαμε, 60 ώρες περίπου, περιέχει πολλές μαρτυρίες για εκείνη την περίοδο, το θέμα μας δεν είναι ο Εμφύλιος. Είναι η ιστορία κάποιων ανθρώπων που ο καθένας χωριστά και με το χαρακτήρα του, σε απίστευτες για τα σημερινά δεδομένα συνθήκες, έδωσαν έναν αγώνα αξιοπρέπειας, ένα παράδειγμα στάσης ζωής, με πολλούς κλυδωνισμούς, απογοητεύσεις και διαψεύσεις και όμως δεν είναι ηττημένοι. Δεν ξέρω αν είναι νικητές ή πως αισθάνονται οι ίδιοι για τη ζωή τους, όμως στα μάτια μου τους βλέπω να περπατούν όρθιοι. Η ταινία δεν αποτελεί αγιογραφία ή ηρωοποίηση κάποιων ανθρώπων, άλλωστε δεν με εκφράζουν και δεν πιστεύω σε τέτοιες προσεγγίσεις. Όσο κι αν η ιστορία αυτών των ανθρώπων μπορεί να φαίνεται σαν ένα γοητευτικό παραμύθι στα σημερινά παιδιά, καθώς τους είναι σχεδόν αδύνατο, 50 μόλις χρόνια μετά, να συλλάβουν το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο που διαδραματίζεται η ιστορία, οι ιδέες και τα κίνητρα αυτών των ανθρώπων πάντα θα βρίσκουν γόνιμο έδαφος και πρόθυμους αποδέκτες στη νεανική ψυχή.

7 Έλλη Ζερμπίνη

Βγήκαμε από τα Ρούχα μας

• Η δημιουργία του ντοκιμαντέρ ήταν για μένα μία εξαιρετικά ενδιαφέρουσα εμπειρία, όχι μόνο γιατί μου δόθηκε η ευκαιρία να μάθω πάρα πολλά πράγματα αλλά και γιατί ήρθα σε επαφή και συνεργάστηκα με πολλούς αξιόλογους ανθρώπους, που με βοήθησαν και με στήριξαν καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού αυτού.

Το ντοκιμαντέρ έχει ως στόχο αφενός μεν να προβληματίσει τους θεατές για την αλόγιστη χρήση του αυτοκινήτου στην καθημερινή ζωή, με ό,τι αυτό συνεπάγεται και αφετέρου να προτείνει ως λύση τη χρήση του ποδηλάτου ως εναλλακτικού μέσου μετακίνησης στα αστικά κέντρα.

Σημαντικότερο όμως γεγονός στην ιστορία αυτή, θεωρώ ότι οι άνθρωποι που διοργάνωσαν και συμμετείχαν στη δράση της ποδηλατοδρομίας, ένωσαν τις δυνάμεις τους και διεκδίκησαν αυτό που τους ανήκει, δηλαδή δημιουργία υποδομών για μία ασφαλέστερη μετακίνηση με τα ποδήλατα στην πόλη και ως εκ τούτου μία καλύτερη ποιότητα ζωής.

Ζώντας σε μία κοινωνία που επιδιώκει να καθιστά τους πολίτες της απλούς θεατές, το ντοκιμαντέρ στοχεύει στο να περάσει το ελπιδοφόρο μήνυμα ότι κάθε άνθρωπος έχει φωνή και ενώνοντάς την με άλλους, μπορεί να διεκδικήσει έναν καλύτερο κόσμο.

8 Μανώλης Τσελεντάκης Φρίξος

• Το ντοκιμαντέρ αυτό έγινε για να τιμηθεί η μνήμη του πιο δροσερού και ανάλαφρου πλάσματος που συνάντησα σε πανεπιστημιακούς χώρους, χώροι συχνά στεγνοί και άνυδροι. Είχε ένα μικρό καμαράκι για γραφείο, απέναντι από τη γραμματεία του Παιδαγωγικού Τμήματος, στο Ρέθυμνο.

Μικρό σαν το σώμα του, αλλά ανοιχτό σαν τη ψυχή του. Κι όταν ήταν κλειστή η πόρτα του, ήταν πάντα γεμάτη από σημειώματα εξεγερμένα, αυθαδικά χαριτωμένα για τα όσα κακώς κείμενα και υποκριτικά έπεφταν στην αντίληψή του. Το γραφείο του ήταν εν εγρηγόρει και εφημέρευε καθημερινά επί 24ωρο. Όπως και το πνεύμα του.

Υπάρχουν μεγάλα και μικρά γραφεία, μεγάλα και μικρά σώματα. Υπάρχουν μεγάλες και μικρές ψυχές. Ο Φρίξος είχε ένα μικρό σώμα που πρόδωσε τη μεγάλή του ψυχή. Πράγμα ασυνήθιστο στις μέρες μας, όπου ωραία και μεγάλα σώματα προδίδονται από μικρές ψυχές. Αν και αρχική πρόθεση ήταν να γίνει ένα μικρό 20λεπτο αναμνηστικό κομμάτι, τελικά αυτό έφτασε τα 63 λεπτά. Πραγματοποιήθηκε με ελάχιστα χρήματα και την καθ' ολοκληρία ανιδιοτελή προσφορά όλων σχεδόν των συντελεστών αλλά με περίσσεια αγάπης, μικρό αντίδωρο σ' αυτήν που πρόσφερε ο ίδιος. Καταγράφει το βίο, το έργο και το αντισυμβατικό του πνεύμα, από την Ανατολή Λασιθίου ως παιδί-θαύμα μέχρι το Πανεπιστήμιο, όπου υπήρξε ο αγαπημένος των φοιτητών. Και τον αποχαιρετά μ' έναν ιδιαίτερο και συγκινητικό τρόπο.

9 Τάκης Τουλιάτος Ταξίδι στη Ραχίβ

• Το Ταξίδι στη Ραχίβ ξεκίνησε από την Αθήνα, όπου βρέθηκα τον Σεπτέμβριο του 2000 και σ' ένα γερμανικό ενημερωτικό περιοδικό διάβασα ένα κείμενο με τίτλο «Τα θετά παιδιά της Ευρώπης». Σ' αυτό το κείμενο έμαθα, πως σε υψόμετρο 850 μέτρων, στις βουνοκορφές των Καρπαθίων και των συνόρων προς την Ρουμανία, Μολδαβία, Ουγγαρία, Σλοβακία, Πολωνία, βρίσκεται «αποκλεισμένη» η πόλη Ραχίβ, οι κάτοικοι της οποίας προέρχονται από τριάντα εθνικότητες.

Το γεγονός δε πως η Ραχίβ από την εποχή του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι σήμερα, που ανήκει στην Ουκρανία, αναγκάστηκε να αλλάξει πάνω από δέκα φορές τον «κηδεμόνα» της, ενίσχυσε το ενδιαφέρον μου γι' αυτή την πόλη και τους κατοίκους της.

Το «Ταξίδι...» συνεχίστηκε με τη συλλογή πληροφοριών από το Διαδίκτυο και από τις Πρεσβείες της Ουκρανίας στην Αθήνα και το Βερολίνο, με συζητήσεις με Ουκρανούς και Ουκρανές στην Αθήνα και το Βερολίνο και εντατικοποιήθηκε κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων εκεί. Το γύρισμα κάθε ταινίας αποτελεί και μια πηγή εμπειριών, τις οποίες αυτονόητα εφαρμόζει κανείς στο επόμενο γύρισμα. Στην περίπτωση της Ραχίβ, η καθοριστική εμπειρία ήταν η επιβεβαίωση πως προϋπόθεση για μια ταινία-ντοκιμαντέρ, που είναι κάτι εντελώς διαφορετικό από ένα ρεπορτάζ, είναι η κατά το δυνατό βαθύτερη επικοινωνία με το «αντικείμενο», σ' αυτή την περίπτωση με «τα θετά παιδιά της Ευρώπης».

10 Γιώργος Αυγερόπουλος Zeru Zeru Τα Φαντάσματα

• Κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων και της έρευνας για το θέμα δεν υπήρξε κανένας κίνδυνος, αλλά η Νίνα Μαρία Πασχαλίδου που ερεύνησε το θέμα επιτόπου, ο Γιάννης Αυγερόπουλος και ο Κώστας Καταλυματίας που το χειρίστηκαν τεχνικά, ως διευθυντής φωτογραφίας ο πρώτος και ηολήπτης ο δεύτερος, επέστρεψαν από την Τανζανία με ένα αίσθημα βαθιάς ανατριχίλας και πίκρας για κάτι που η σκληρότητά του ξεπερνά και την πιο άγρια ανθρώπινη φαντασία. Η άγνοια και η φτώχεια είναι ένας τρομακτικός συνδυασμός, που μπορεί πολλές φορές να γίνει θανατηφόρος.

11

Γιώργος Χρ. Ζέρβας**Οδύνη, Μικρές Ιστορίες Ανεργίας**

• Δεν ήταν καθόλου εύκολο για τους πρωταγωνιστές της ταινίας να μιλήσουν ανοιχτά για την «Οδύνη» της καθημερινότητάς τους. Οι άνθρωποι αυτοί είχαν να ξεπεράσουν μια αντίφαση. Από τη μια ο φόβος τους πως μπορεί η ταινία να τους εκμεταλλευτεί, να τους εκθέσει αρνητικά, να θίξει την αξιοπρέπειά τους, να μην προβάλει την εικόνα που εκείνοι επιθυμούν, να τους δημιουργήσει επιπλέον μπελάδες στη δύσκολη ζωή τους. Κι από την άλλη, η ανάγκη να κοινοποιήσουν το πρόβλημά τους για να ξαναβρούν ίσως τους χαμένους δεσμούς τους με την κοινωνία, να κρούσουν τον κώδωνα του κινδύνου, να προειδοποιήσουν για τις δραματικές συνέπειες της ανεργίας στην ανθρώπινη ύπαρξη, να υπερασπιστούν την αξιοπρέπειά τους και τέλος να ανακουφιστούν, όσο μπορεί να ανακουφίσει μια εξομολόγηση. Εμείς από τη μεριά μας, μέσα από προσωπικές επαφές, τους δώσαμε να καταλάβουν ότι σεβόμαστε την κατάστασή τους. Τους μιλήσαμε ειλικρινά και με την ταινία πιστεύουμε πως παρουσιάζουμε όσα βιώσαμε και σε καμιά περίπτωση δεν εμπορευόμαστε τη δυστυχία τους. Ελπίζουμε η ταινία να καλλιεργήσει την κοινωνική ευαισθησία θεατών και θεσμών... Επιπλέον, ελπίζουμε όλοι να καταλάβουν αλλά και να νιώσουν πως η ανεργία στη σημερινή κοινωνία δεν είναι μόνο ένα στενό οικονομικό πρόβλημα αλλά ένα θεμελιακό πρόβλημα λόγου ύπαρξης.

12

Γιώργος Ματοΐκας**Άρτα. Τα καλάμια του Σάκη. Η νταλίκια του Ηλία. Ο δρόμος για Φλώρινα. Φασόλια γίγαντες.**

• Η ταινία μου περιγράφει στην ουσία μία πρώτη μορφή εμπορίου. Η φύση προσφέρει τα καλάμια της, δωρεάν! Ο δεσμός που περιγράφεται στο ντοκιμαντέρ είναι ο δεσμός που όρισε η φύση. Τα καλάμια της Άρτας στήριγμα για τα φασόλια γίγαντες της Φλώρινας. Και μέσα σ' αυτό ο άνθρωπος να παίζει το δικό του ρόλο. Πίσω από κάθε κουβέντα των πρωταγωνιστών κρύβεται μια ιδιότυπη εμπιστοσύνη. Μια εμπιστοσύνη που βασίζεται τόσο στην κοινή τους αγάπη σ' αυτό που κάνουν όσο και στο χρήμα ως αναγκαίο κακό.

• Αυτό είναι το πρώτο μου ντοκιμαντέρ. Δεν γνωρίζω τη λειτουργία της αγοράς και ότι επικρατεί στο χώρο της διανομής. Σχεδόν όλα όσα συμβαίνουν κατά τη διάρκεια του Φεστιβάλ είναι για μένα καινούργιες εικόνες. Η αλήθεια είναι λοιπόν ότι δε ξέρω τι να περιμένω όσον αφορά στη διανομή της ταινίας. Αυτό που εύχομαι όμως είναι, εύκολα ή δύσκολα, να καταφέρει να "συναντήσει" το κοινό της εκτός Φεστιβάλ.

13

Αγγελική Αριστομενοπούλου
Kreuzberg 36

• Το θέμα της ταινίας Kreuzberg 36 δεν είναι τόσο το Βερολίνο και η χιπ-χοπ, αλλά οι άνθρωποι που ζουν στο Kreuzberg, μια περιοχή στο κέντρο της πόλης όπου τα εστιατόρια σερβίρουν κεμπάπ, όπου τις Κυριακές τη θέση του δρόμου παίρνει η Τούρκικη λαϊκή αγορά, όπου οι μπαρμπέρηδες κάνουν το κόντρα ξύρισμα με τη λεπίδα και βάζουν κολόνια με άρωμα λεμόνι στο μάγουλο, όπου οι γυναίκες φοράνε μαντίλες. Έτσι αποφασίσαμε να κάνουμε μια ταινία για τους νέους του Kreuzberg, παιδιά 2ης και 3ης γενιάς μεταναστών, οι περισσότεροι εκ των οποίων είναι Τούρκοι. Όταν ο Χρόνης Πεχλιβανίδης, παραγωγός της ταινίας, έκανε την πρώτη επαφή με έναν Τούρκο ράπερ και αρχίσαμε την προετοιμασία των γυρισμάτων, αυτό που μας κέντρισε εξαρχής το ενδιαφέρον ήταν η «ομάδα 36». Αυτή η ομάδα, ενώ είχε ξεκινήσει σαν μια συμμορία των αλλοδαπών κατοίκων της περιοχής, σαν ένας τρόπος επιβίωσης από τον έντονο ρατσισμό της μεταπολεμικής Γερμανίας με αρκετή βία και παρανομίες, έχει πλέον μεταβληθεί σε μια χρηματοδοτούμενη από το κράτος οργάνωση όπου τα παιδιά των αλλοδαπών μπορούν να έχουν το στέκι τους, να παίξουν μπιλιάρδο, να κάνουν μαθήματα ραπ, γκράφιτι και break-dance. Ο τρόπος που επιβιώνουν οι μειονότητες και η αλληλοϋποστήριξη που διαμορφώνεται μεταξύ τους ήταν τελικά ο λόγος που έκανα αυτή την ταινία.

• Η θέση του ελληνικού ντοκιμαντέρ στον διεθνή κινηματογραφικό χάρτη μπορεί να είναι ανύπαρκτη, ούτως ή άλλως ποτέ δεν είχαμε την παράδοση που έχει η Αγγλία ή η Γαλλία, αλλά πιστεύω ότι είναι στο χέρι μας να εκμεταλλευτούμε ότι μας δίνεται και να ξεπεράσουμε την αιώνια δικαιολογία του μικρού budget. Έτσι κι αλλιώς, ντοκιμαντέρ πάνω απ όλα είναι να είσαι παρών.

14

Μαριάννα Οικονόμου
Bells, Threads and miracles

• Αφορμή για την ταινία έγινε μια σκηνή που βίωσα στο μοναστήρι του Αι Γιώργη στη Πρίγκηπο, έξω από τη Κωνσταντινούπολη: εκατοντάδες Μουσουλμάνοι με ανοιγμένα τα χέρια στέκονταν μπροστά στις Χριστιανικές εικόνες και συνομιλούσαν με τους αγίους άμεσα και ανθρώπινα. Παρακαλούσαν, υπόσχονταν και ζητούσαν μέσα από μια σχέση προσδοκίας και ανταλλαγής με το θείο. Αυτή η εικόνα αποτυπώθηκε βαθιά μέσα μου και δημιούργησε αμέτρητα συναισθήματα και ερωτηματικά. Ήταν η αρχή της εμπλοκής μου με μια ταινία για τα θαύματα.

Μέσα από το περίεργο αυτό φαινόμενο που εκτυλίσσεται στον Αι Γιώργη της Πριγκήπου, ξεκινήσαμε με τη Νίκη Τσιλιγκίρογλου (σεναριογράφος) και την Διλέτ Μπότσαση (παραγωγός) ένα μεγάλο ταξίδι έρευνας και αναζήτησης για να προσεγγίσουμε την πανανθρώπινη ανάγκη για θαύματα που ξεπερνά θρησκευτικά και εθνικά σύνορα. Προσωπικά πιστεύω στην ανάγκη των ανθρώπων να ελπίζουν ότι μια ανώτερη δύναμη θα τους ακούσει και θα τους βοηθήσει. Πιστεύω στη δύναμη της θετικής σκέψης και την συγκέντρωση της ενέργειας σε ένα στόχο και ότι μπορεί να γίνουν πράγματα που δεν εξηγούνται εύκολα με την λογική.

ΤΡΙΑ ΠΛΑΝΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΓΥΡΙΣΤΗΚΑΝ ΠΟΤΕ

Θεσσαλονίκη 1963. Γυρίζουμε την ταινία “100 ώρες του Μάη” για τη δολοφονία του βουλευτή τη Αριστεράς Γρηγόρη Λαμπράκη. Απέναντι από την πλαϊνή είσοδο των παλαιών δικαστηρίων, στο στενάκι, υπήρχε ένα καφενείο με μεγάλη τζαμαρία στην πρόσοψη. Επρόκειτο να γίνει μία δίκη με τον στρατηγό της Χωροφυλακής Μήτσου, από τους πρωτεργάτες της δολοφονίας του Λαμπράκη. Βρισκόμαστε εκεί, ο Δήμος Θεός, ο οπερατέρ Γιάννης Καλοβυρνάς κι εγώ. Ο σκοπός ήταν να κινηματογραφήσουμε έστω κι ένα πλάνο με τον Μήτσου. Και το σχέδιο προέβλεπε, τον Θεό μέσα στο δικαστήριο κι εμένα με τον οπερατέρ στο καφενείο. Κάθισα σ’ ένα τραπεζάκι με φάτσα το στενάκι και την είσοδο του δικαστηρίου, ενώ πίσω από την πλάτη μου, με τον φακό στον ώμο μου, είχε τοποθετήσει, σχετικά κρυμμένη, την κινηματογραφική μηχανή, ο Καλοβυρνάς. Την κατάλληλη στιγμή θα έβγαине ο Θεός από το δικαστήριο για να μας κάνει σήμα ότι βγαίνει και ο Μήτσου για να τον... απαθανατίσουμε. Υπήρχε, ωστόσο, ο κίνδυνος να μας δούνε οι παρατρεχάμενοι του Μήτσου και να υποστούμε τις, καθόλου ευχάριστες, συνέπειες. Είχαμε λοιπόν πάρει τις θέσεις μας και περιμέναμε, όταν σε μια στιγμή, αλλάζει ξαφνικά ο φωτισμός του καφενείου, στο οποίο, ευτυχώς, υπήρχαν ελάχιστοι θαμώνες. Τι είχε συμβεί; Ο καφετζής κατάλαβε περί τίνος επρόκειτο και χωρίς να πει λέξη, έσβησε τα φώτα για να μην είναι τόσο φανερή η παρουσία μας από την έξω πλευρά. Από εκεί δηλαδή που μπορούσαμε να γίνουμε αντιληπτοί. Ο Θεός βγήκε, έκανε το σινιάλο κι εμείς τραβήξαμε κανονικά τον στρατηγό που βγαίνοντας, στάθηκε για λίγο στο πλατύσκαλο, κοίταξε ένα γύρω κι έριξε μια μεγαλοπρεπή ροχάλα. Εκείνο που δεν απαθανατίστηκε ήταν ο καφετζής και η χειρονομία του να κλείσει τα φώτα.

Αθήνα-Πειραιάς 1980. Όταν έκανα το γύρισμα της ταινίας “Ο Πειραιάς του Γιάννη Τσαρούχη” έμενα στην Αγία Παρασκευή και για κάποιο, συγκεκριμένο λόγο, έπρεπε να πάρω στο γύρισμα και τα παιδιά μου, την Αστέρω 4 και τον Γιώργη περίπου 3 ετών. Τον Τσαρούχη τον γνώριζα πολλά χρόνια, γιατί η μητέρα μου ήταν ράφτρα, ειδικευμένη στα θεατρικά κοστούμια και έραβε όχι μόνο τα ρούχα που σχεδίαζε ο Τσαρούχης για το θέατρο αλλά και τα δικά του. Ήξερα λοιπόν από πριν, ότι ο Γιάννης, δεν είχε ιδιαίτερη αδυναμία στα παιδιά και τα ορμήνευσα κατάλληλα για να μην τον φέρουν σε δύσκολη θέση. Φύγαμε πολύ πρωί από το σπίτι και πήγαμε στη Μαγκουφάνα, εκεί που είναι σήμερα το Σπίτι-Μουσείο του Τσαρούχη, για να τον πάρουμε μαζί μας στον Πειραιά. Στο αυτοκίνητο με ρώτησε γιατί έχω μαζί μου τα παιδιά. Του εξήγησα το λόγο, με ρώτησε αν τα παιδιά τον γνωρίζουν και όταν συγκατένευσα, πέταξε ένα από τα γνωστά γνωμικά του: “Πολύ σωστά, οι άνθρωποι πρέπει να μαθαίνουν από την παιδική ηλικία ότι ο γάμος είναι πάρα πολύ ωραίο πράγμα αρκεί να έχει ως προορισμό το διαζύγιο”. Στο δρόμο η κόρη μου τον κοιτούσε με τρόπο που έδειχνε ότι την είχε εντυπωσιάσει και σε μια στιγμή πήρε το θάρρος και τον χάιδεψε στο μάγουλο που ήταν σκεπασμένο με ελαφρύ λευκό γενάκι. Εγώ τρόμαξα, αλλά έμεινα ακίνητος χωρίς να πω τίποτε. Και τότε ο Γιάννης, γύρισε την αγκάλιασε και τη χάιδεψε κι αυτός. Κάναμε τα γυρίσματα στους δρόμους της Καστέλας και του Πειραιά, και η ταινία, σε μία μόνο μέρα, ολοκληρώθηκε. Δεν είχα, όμως, τραβήξει το πλάνο με το χάδι της κόρης μου στο μάγουλο του Τσαρούχη.

Ρωσία 1991. Στα γυρίσματα της σειράς “Η ομορφιά θα σώσει τον κόσμο” είχαμε νοικιάσει ένα πούλμαν και με πλήρες ρωσικό συνεργείο ταξιδεύαμε στις παλιές θρησκευτικές πολιτείες της Ρωσίας, Σούζνταλ, Βλαδίμηρ και άλλες, που αποκαλούνται “χρυσό

δαχτυλίδι” και βρίσκονται ανατολικά της Μόσχας. Τα μέλη του συνεργείου, ως συνήθως είχαν στήσει ένα πρόχειρο τραπεζάκι στο κέντρο του πούλμαν, στο οποίο είχαν τοποθετήσει διάφορους μεζέδες και μερικά μπουκάλια βότκα. Ένα είδος καθημερινής ενασχόλησης όλων μας. Ο τίτλος της σειράς προέρχεται από μία φράση από τον “Ηλίθιο” του Ντοστογιέφσκι όπου με τη λέξη “ομορφιά” εννοούσε την Ορθοδοξία. Φυσικά, αυτή ειδικά η παράμετρος, ουδόλως απασχολούσε τα μέλη του συνεργείου που ως έμπειροι επαγγελματίες, αδιαφορούσαν για το βαθύτερο περιεχόμενο της ταινίας, έκαναν πολύ καλά τη δουλειά τους, έπιναν και συλλογίζονταν το ποσό που θα εισέπρατταν με το τέλος των γυρισμάτων. Ο μόνος που δεν έπινε, κατά τη διάρκεια της διαδρομής, ήταν, φυσικά, ο οδηγός, κι εγώ που καθόμουν μονίμως δίπλα του για να βλέπω τα τοπία της διαδρομής μήπως και χρειαστεί σε κάποιο σημείο να σταματήσουμε για γύρισμα. Ο οδηγός, που επίσης δεν γνώριζε το θέμα ή το αντικείμενο της ταινίας που γυρίζουμε, είχε όρεξη για κουβέντα. Ιδίως με μένα

που ερχόμουν από τη μακρινή Ελλάδα. Και το θέμα που τον απασχολούσε ήταν η ψυχοσύνθεση των ανθρώπων ανεξαρτήτως καταγωγής, χρώματος, φύλου ή πεποιθήσεων. Θεωρούσε ότι αυτό που χαρακτηρίζει τους ανθρώπους είναι η ηθική αφετηρία των πράξεών τους και ξαφνικά, εκεί που δεν το περίμενα, με ρώτησε, οίγουρος ότι θα καταλάβω τι εννοούσε: “Πως το λέει ο Ντοστογιέφσκι; Ο άνθρωπος είναι ένα μυστήριο κι όποιος αφιέρωσε τη ζωή του στο να εξερευνήσει αυτό το μυστήριο, να ξέρει ότι ο κόπος του δεν πήγε χαμένος”... Η σειρά ολοκληρώθηκε σε 7 ημίωρα, όμως μου έλειπε πολύ το πλάνο με τον οδηγό του πούλμαν που μιλούσε για τον Ντοστογιέφσκι.

**Φώτος Λαμπρινός
Μάρτιος 2009**

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ

TV or WEB-TV;

Ο άνθρωπος που έβαλε για τα καλά το ντοκιμαντέρ στο χάρτη της ελληνικής τηλεόρασης, συνοψίζει σε αυτή τη συνέντευξη τις βασικές του θέσεις και σχέσεις με τις «Εναλλακτικές μορφές ενημέρωσης και δημοκρατία», όπως είναι και ο τίτλος της ημερίδας την οποία συντονίζει.

Ποια ήταν η πρώτη σας επαφή με τη δημοσιογραφία –πιο συγκεκριμένα, πότε βρεθήκατε πρώτη φορά σε θέση να ετοιμάζετε ένα ντοκιμαντέρ;

Ξεκίνησα τη δημοσιογραφία στη δεκαετία του '80. Στην αρχή τραβούσα φωτογραφίες κι αργότερα βίντεο, με μια κάμερα που έπαιρνε κάτι χοντρούτσικες κασέτες. Τώρα είναι πια για το μουσείο! Το καλοκαίρι του 1989 έχουμε μια τρομερή εικόνα που κυριολεκτικά αξίζει όσο χίλιες λέξεις: τον άνθρωπο που στέκεται μπροστά στα τανκς, στην πλατεία Τιεν Αν Μεν του Πεκίνου. Ακολουθεί την ίδια χρονιά η πτώση του τείχους του Βερολίνου, η «Βελούδινη Επανάσταση» στην Τσεχοσλοβακία, η εξέγερση εναντίον του Τσαουσέσκου στην Ρουμανία –είναι γεγονότα που καλύπτω ως ανταποκριτής τραβώντας φωτογραφίες ή και βίντεο. Στα τέλη του 1989, εγκαταστάθηκα στην Μόσχα κι άρχισα να συνεργάζομαι με έναν Ρώσο καμεραμάν, που είχε επίσης μια ερασιτεχνική κάμερα. Έπαιρνε κασέτες VHS, απ' αυτές που έπαιζαν τα βίντεο στο σπίτι. Αντί για αμοιβή, του έφερνα από την Ελλάδα κασέτες που τις χρειαζόταν και για τις δικές του δουλειές, γιατί δεν υπήρχαν στην Σοβιετική Ένωση. Τραβάγαμε μικρά ντοκιμαντέρ ή ρεπορτάζ τα οποία έστελνα στην ΕΡΤ, για την οποία δούλευα ως ανταποκριτής. Τον χειμώνα του '90-91 είχε πέσει η μεγάλη πείνα στην Βουλγαρία: ατέλειωτες ουρές ανθρώπων που έφαγαν για φαγητό. Τότε έφτιαξα το πρώτο μου ντοκιμαντέρ για την ΕΡΤ. Είχε τίτλο Ένας γείτονας χρειάζεται βοήθεια.

Στις εκπομπές σας στην κρατική τηλεόραση δε χρησιμοποιήσατε ποτέ τη λέξη «ντοκιμαντέρ» –αντ' αυτής, είχατε το «ρεπορτάζ»;

Χρησιμοποιούσα πολύ συχνά και την λέξη ντοκιμαντέρ, ακριβώς επειδή δεν είναι συνώνυμη με το ρεπορτάζ. Υπάρχουν νομίζω

δύο σημεία διαφοράς: στο ντοκιμαντέρ λες μια ιστορία που πρέπει να έχει αρχή, μέση και τέλος. Στο ρεπορτάζ δεν είναι απαραίτητο κάτι τέτοιο. Δεν υπάρχει κάποιο σενάριο ή είναι στοιχειώδες. Δεν χρειάζεται να έχεις «πρωταγωνιστές» για την ιστορία σου. Παραθέτεις στοιχεία και πληροφορίες. Η άλλη διαφορά είναι ο χρόνος. Όχι η χρονική διάρκεια, αλλά ο τρόπος που χρησιμοποιείς το χρόνο για να πεις μια ιστορία. Στο ρεπορτάζ, όλα πρέπει να είναι γρήγορα. Το ντοκιμαντέρ σου δίνει άνεση χρόνου.

Πριν από μερικούς μήνες βάλατε σε λειτουργία το site tvxs.gr. Αυτή σας η επιλογή υπαινίσσεται πως το Διαδίκτυο είναι το μοναδικό μέσο που προσφέρει ένα πεδίο ελεύθερης έκφρασης; Ή είναι ίσως μια λύση ανάγκης;

Στις σημερινές συνθήκες, ιδίως στην Ελλάδα, το διαδίκτυο προσφέρει τη μεγαλύτερη ελευθερία έκφρασης. Τα υπόλοιπα μέσα είναι δυστυχώς στενά ελεγχόμενα, είτε από την πολιτική είτε από την οικονομική εξουσία. Έβλεπα από καιρό ότι το διαδίκτυο είναι το μέλλον στον χώρο της ενημέρωσης και είχα ξεκινήσει να επεξεργάζομαι κάποια σχέδια. Η εκπαράθρωσή μου από την ΕΡΤ τον Μάιο του 2008 απλώς επιτάχυνε την διαδικασία. Η web-tv είναι ένα καινούργιο μέσο ενημέρωσης. Είναι ένα ενημερωτικό site, έχει στοιχεία blog και βίντεο-μπλογκ και συνδυάζει την εικόνα με το γραπτό λόγο. Μια από τις βασικές διαφορές με τη συμβατική TV, είναι ότι έχουμε πλήρη ανατροπή της σχέσης «εγώ αποφασίζω τι θα δείτε, εσείς απλώς βλέπετε». Στη web tv, οι χρήστες - θεατές μπορούν να στείλουν βίντεο ή να σχολιάσουν την είδηση ή το βίντεο που ανέβασες. Συνδιαμορφώνουν κατά κάποιο τρόπο το πρόγραμμα, επιβραβεύοντας θέματα και προσθέτοντας πληροφορίες και υλικό. Απ' αυτήν την άποψη,

© Σκεπή Ερωτόκριτου

πρόκειται για ένα πολύ πιο ζωντανό και δημοκρατικό μέσο απ' ό,τι η συμβατική tv.

Το μέσο για το οποίο ετοιμάζετε ένα ντοκιμαντέρ, αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο σκέφτεστε και δουλεύετε, τους χειρισμούς σας;

Σίγουρα, δεδομένου ότι το μέσο είναι και λίγο το μήνυμα. Αλλιώς ετοιμάζεις ένα ντοκιμαντέρ για τους κινηματογράφους, αλλιώς για την τηλεόραση και διαφορετικά για μια web-tv, όπως το Tvxs.gr. Στη web tv, τα θέματα που έχουν εικόνα είναι συνήθως πιο μικρά και με άλλο ρυθμό μονταρισμένα απ' ό,τι στην συμβατική τηλεόραση. Δύσκολα βλέπει κανείς στο κομπιούτερ του μια κινηματογραφική ταινία 2 ωρών που έχει συνηθίσει να βλέπει στον καναπέ. Αλλά αυτό είναι προσωρινό: στο μέλλον ή θα βλέπουμε

τηλεόραση στον υπολογιστή μας ή το κομπιούτερ θα είναι η οθόνη της τηλεόρασης.

Παρακολουθείτε την εγχώρια παραγωγή ντοκιμαντέρ; Διακρίνετε ίσως κάποια κοινή βάση, κάποιες κοινές αναφορές;

Η θεματολογία είναι συχνά καταθλιπτική ή μονότονη. Πολλά ντοκιμαντέρ ασχολούνται με την αρχαία Ελλάδα ή με κάποιες Ελληνικές προσωπικότητες, γνωστές διεθνώς. Καταφεύγουμε στο συμβατικό, τη στιγμή που υπάρχουν μεγάλα κοινωνικά θέματα και μικροί ήρωες - πρωταγωνιστές. Και στην Ελλάδα και σε ολόκληρο τον κόσμο. Τα θέματα και οι εικόνες μάς πολιορκούν, αλλά πολλές φορές κάνουμε ότι δεν τις βλέπουμε. Πιστεύω ότι πρόκειται για μια παιδική αρρώστια, που σιγά σιγά θεραπεύεται.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ FIPRESCI ΒΡΑΒΕΥΟΝΤΑΣ ΤΟ ΚΟΙΝΟ

Βρισκόμαστε δύο μέρες πριν την ανακοίνωση του καλύτερου ελληνικού και ξένου ντοκιμαντέρ όμως το πρώτο μεγάλο βραβείο έχει ήδη δοθεί και μάλιστα από τα ίδια τα μέλη της Διεθνούς Κριτικής Επιτροπής FIPRESCI. Ένα βραβείο που απονέμεται στο κοινό του Φεστιβάλ που γεμίζει τις αίθουσες όλες αυτές τις ημέρες συμμετέχοντας ενεργά σε όλα τα δρώμενα. Και ιδού πως τέσσερα από τα πέντε μέλη της Επιτροπής αιτιολόγησαν την «απόφασή» τους όταν τους ζητήσαμε να μας πουν τις εντυπώσεις τους από τη φετινή διοργάνωση.

Laszlo Kriston, Πρόεδρος Κριτικής Επιτροπής FIPRESCI (Ουγγαρία)

«Η συμμετοχή του κοινού μας ξάφνιασε. Πρόκειται για ένα κοινό με μεγάλη ενέργεια και διάθεση συμμετοχής. Μερικές φορές σε υπερβολικό βαθμό. Όσον αφορά το ίδιο το Φεστιβάλ, νομίζω ότι έχει επάξια κατακτήσει μια υψηλή θέση ανάμεσα στα μεγάλα φεστιβάλ ντοκιμαντέρ της Ευρώπης όπως αυτό του Άμστερνταμ και της Νιόν, στην Ελβετία. Κι αυτό σε πολύ

μεγάλο βαθμό οφείλεται στην εξαιρετική οργάνωση».

Δημήτρης Χαρίτος (Ελλάδα)

«Έχοντας παρακολουθήσει την πορεία του Φεστιβάλ από τη γέννησή του, όπως άλλωστε και το Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης το οποίο παρακολουθώ εδώ και 46 χρόνια, θα έλεγα ότι από πλευράς συμμετοχής κόσμου υπάρχει μια αισθητή πρόοδος. Και κυρίως η συμμετοχή

νέων ανθρώπων οι οποίοι, κι αυτό είναι πραγματικά σπουδαίο, δείχνουν πως είναι εξαιρετικά ενημερωμένοι σε σχέση με το πρόγραμμα και τις ταινίες που επιλέγουν να δουν».

Dubravka Duda Lakić (Σερβία)

«Ένας από τους λόγους που λατρεύω αυτή την πόλη, πέρα από το ότι είναι μια από τις πιο όμορφες του κόσμου, είναι το κοινό της. Πραγματικά το κοινό της Θεσσαλονίκης είναι από τα μεγαλύτερα και θερμότερα στον κόσμο. Είναι τόσο ενθουσιώδες, τόσο ενεργητικό. Συμμετέχει με κάθε τρόπο, εκφράζει ελεύθερα την άποψή του, θέτει ερωτήσεις, καταθέτει προτάσεις, συζητά με τους δημιουργούς, ανοίγει θέματα που ούτε τα είχαμε φανταστεί. Και δεν μιλάμε για ένα ελιτίστικο κοινό, κάποιων σινεφίλ. Μιλάμε για χιλιά-

δες κόσμο όλων των ηλικιών και όλων των επιπέδων. Αξίζουν θερμά συγχαρητήρια στους Θεσσαλονικείς και στα παιδιά που σπουδάζουν σε αυτή την πόλη. Μπράβο!»

Michael Pekler (Αυστρία)

«Θα συμφωνήσω με όσα είπε ο πρόεδρος της επιτροπής μας. Η συμμετοχή του κοινού είναι πράγματι ενθουσιώδης σε σημείο που είναι δύσκολο να... παρακολουθήσεις την ταινία. Ευτυχώς αυτό συνέβη λίγες φορές. Παρ' όλο που δεν έχουμε το χρόνο, ως μέλη της επιτροπής, να παρακολουθήσουμε όλα τα ειδικά αφιερώματα, θα ήθελα να πω ότι ήταν εξαιρετικές επιλογές και να ξεχωρίσω αυτό για την Αφρική. Είναι πραγματικά ενδιαφέρον να βλέπεις τη συνάντηση, μέσα από την οθόνη, αυτών των τόσο διαφορετικών κόσμων με τις διαφορετικές προσεγγίσεις στα πράγματα».

Το Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων (ΙΟΜ) ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΕΙ

Παρακολουθεί, μελετά και ερευνά τις εξελίξεις στο χώρο των ΜΜΕ σε θεσμικό, κοινωνικό, πολιτικό και τεχνικό επίπεδο. Εκπροσωπεί την Ελλάδα σε κοινοτικά προγράμματα (MEDIA) και ευρωπαϊκούς θεσμούς (EUROPEAN AUDIOVISUAL OBSERVATORY) και συντονίζει την αξιοποίηση των προγραμμάτων ενίσχυσης της οπτικοακουστικής βιομηχανίας.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ
ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

ΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ

Οι πρόεδροι δύο σημαντικών φορέων που στηρίζουν έμπρακτα και σταθερά το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης αλλά και το ντοκιμαντέρ ως κινηματογραφικό είδος γράφουν στο «Πρώτο Πλάνο».

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΤΙΝΗΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ**

«Ο Ερυθρός Σταυρός ως κίνημα απευθύνεται στον άνθρωπο και το σύνθημα του είναι 'δια του ανθρωπισμού στην ειρήνη'. Θεωρούμε ότι σωστός άνθρωπος είναι και

σωστός πολίτης, και σωστός πολίτης είναι ο καλλιεργημένος πολίτης. Άρα ότι έχει σχέση με τον πολιτισμό πρέπει να ενδιαφέρει τον Ερυθρό Σταυρό και να το ενισχύει. Στο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ μάς ενδιαφέρει το κοινό των συνειδητοποιημένων πολιτών που εκφράζουν την άποψή τους και ψηφίζουν, γι' αυτό στηρίζουμε και το βραβείο κοινού. Η Τέχνη γενικά, και περισσότερο ο κινηματογράφος, μπορεί να ευαισθητοποιήσει τον κόσμο και να προάγει το ανθρωπιστικό πνεύμα και ιδιαίτερα το ντοκιμαντέρ το οποίο εκτός από άποψη του δημιουργού είναι και καταγραφή της πραγματικότητας. Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός είναι μέλος του παγκόσμιου κινήματος που ενεργοποιείται σε πόλεμο

και σε ειρήνη. Σήμερα όμως η ειρήνη δεν είναι γεγονός, λόγω των μεγάλων προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο σύγχρονος άνθρωπος σε ένα αφιλόξενο περιβάλλον, σε μια κοινωνία που αδυνατίζει ο ιστός της και που αντί να καρπώνεται τα επιτεύγματα της τεχνολογίας υφίσταται κοινωνική, οικονομική και πάσης φύσεως αδικία. Το καταστατικό μας συνεχώς εκσυγχρονίζεται ώστε να αντιμετωπίζει τους σύγχρονους πολέμους που είναι η φτώχεια, ο ρατσισμός και η δυστυχία».

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ,
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΡΤ Α.Ε.**

«Το γεγονός πως η ΕΡΤ υποστηρίζει ενεργά και με κάθε δυνατό τρόπο το ντοκιμαντέρ αποδεικνύεται από μία σειρά θετικών δράσεων και μέτρων, που έχει η ίδια αναπτύξει αλλά και από τη δραστήρια συμμετοχή της σε αντίστοιχες δράσεις που διοργανώνουν τρίτοι φορείς. Αυτή η πολιτική της ΕΡΤ δεν είναι βεβαίως προϊόν των τελευταίων ετών. Το νέο και καινοτόμο που εισαγάγαμε τα τελευταία χρόνια είναι ότι χαράξαμε και ακολουθούμε μια ολοκληρωμένη στρατηγική και πολιτική στον τομέα του ντοκιμαντέρ, μια πολιτική που συνοψίζεται στα ακόλουθα: ποιοτική αναβάθμιση, προσφορά των καλύτερων δυνατών όρων και συνθηκών παραγωγής, διασφάλιση των όρων που συμβάλλουν στην επικοινωνία των παραγόμενων ντοκιμαντέρ με το ευρύ κοινό όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και σε ευρύτερα διεθνή ακροατήρια, εξωστρέφεια στη θεματική, αλλά και στους τρόπους και τα μέσα έκφρασης και διευκόλυνση και ανάπτυξη των διεθνών συμπαραγωγών».

11^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Προστατεύουμε την κληρονομιά μας
και δίνουμε σε όλους τη δυνατότητα
να την αξιοποιήσουν!

Το Εθνικό Οπτικοακουστικό Αρχείο στηρίζοντας ενεργά
το 11ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, συναντά τους δημιουργούς.

Εθνικό Οπτικοακουστικό Αρχείο

Φραγκούδη 11 & Α. Πάντου, 176 71, Καλλιθέα, τηλ. +30 210 9098671,
e.mail: avarchive@avarchive.gr,
www.avarchive.gr, www.videoactive.eu, www.iasa2009.com

Ο «ΟΜΠΑΜΑ» ΣΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Επτά το απόγευμα του περασμένου Σαββάτου, στην αίθουσα προβολών του ΙΕΚ ΑΚΜΗ. Το ντοκιμαντέρ *Βαρκελώνη ή θάνατος* του Ιντρίσα Γκιρό, που προβάλλεται στα πλαίσια του αφιερώματος στην Αφρική, έχει μόλις τελειώσει. Η κατάμεστη αίθουσα ξεσπά σε χειροκροτήματα. Ανάμεσα στο κοινό και ο «Ομπάμα», μετανάστης από τη Νιγηρία χειροκροτεί συγκινημένος.

Ο «Ομπάμα» ζει τα τελευταία οχτώ χρόνια στη Θεσσαλονίκη. Το πραγματικό του όνομα είναι Τζουκούντι Οκόλο κι έχει γεννηθεί στην περιοχή της Μπιάφρα. Παιδί μεγάλης οικογένειας, μεγάλωσε με το όνειρο της «απόδρασης» στην Ευρώπη, όπως και τα αδέρφια και τα ξαδέλφια του που τώρα κατοικούν σε διάφορα μέρη της Γηραιάς Ηπείρου αλλά και των Η.Π.Α. Από εκεί άλλωστε του έστειλαν, πέρσι το καλοκαίρι, το προεκλογικό T-shirt του Μπάρακ Ομπάμα και οι φίλοι του εδώ του κόλλησαν το παρατσούκλι. «Όχι μόνο επειδή το φορού-

σα συνέχεια, αλλά επειδή, όπως λένε, είμαι και καλός άνθρωπος» λέει και χαμογελάει πλατιά.

Ο Τζουκούντι πιστεύει ότι ο νέος πρόεδρος των Η.Π.Α. θα βοηθήσει τους λαούς της Αφρικής, όμως δεν έχει αυταπάτες: «Πρώτα θα βοηθήσει τον ίδιο τον λαό του κι αν τα καταφέρει, αν δεν τον νικήσουν τα μεγάλα συμφέροντα, πιστεύω ότι θα βοηθήσει και όλο τον υπόλοιπο κόσμο».

Μιλάμε για τις δυσκολίες που είχε τα πρώτα χρόνια που ήλθε στην Ελλάδα, τα προβλήματα με τα χαρτιά του, την άδεια παραμο-

νής και εργασίας και πόσες μάχες έδωσε για να τα λύσει και να μη φύγει για πάντα από τη χώρα. Ακόμη μιλάει για τη χώρα του, τη Νιγηρία, που όπως οι περισσότερες χώρες της Αφρικής «είναι μια πλούσια χώρα με πολύ φτωχό λαό γιατί όλον αυτό τον πλούτο τον εκμεταλλεύονται οι κυβερνήσεις σε συνεργασία με τις ξένες πολυεθνικές». Και είναι αυτό που σπρώχνει τους περισσότερους Αφρικανούς να φύγουν, αναζητώντας καλύτερη τύχη στις χώρες της Δύσης. Εκείνος ανήκει στους «τυχερούς» που δεν αναγκάστηκαν να στοιβαχτούν σε καράβια ή να επιβιβαστούν σε αυτοσχέδια πλεούμενα όπως οι ήρωες –πραγματικοί ήρωες– από τη Σενεγάλη στην ταινία του Ιντρίσα Γκιρό. Ο Τζουκούντι κατάφερε να πραγματοποιή-

ήσει το όνειρό του, όνειρο εκατομμυρίων ανθρώπων από την αφρικανική ήπειρο. Σήμερα ζει καλά με τη σύζυγο και τον τρίχρονο γιο του, στη Θεσσαλονίκη, μια πόλη που αγαπά σαν δεύτερη πατρίδα του. Μοναδικό του παράπονο το ότι προς το παρόν δεν μπορεί να ξαναπάει στην πρώτη του πατρίδα, να δει την οικογένεια που άφησε εκεί, τη μητέρα του, τα αγαπημένα του μέρη. Ελπίζει όμως πως ίσως αυτό να μπορεί κάποια στιγμή να συμβεί «αν μας βοηθήσει ο θεός και ο πρόεδρος Ομπάμα!».

Γεμάτη περιεχόμενο!

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
 Ημερήσια Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.gr

ΠΟΛ ΡΟΥΛΙ ΕΙΚ-ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Η ταινία *Με θέα στη θάλασσα* σημειώνει μια αλλαγή για τους δημιουργούς της, Πολ Ρούυλι και Νίκι Γκόγκαν, όσον αφορά το κοινό τους. Στο σύνολό του, το εκτενές προηγούμενο έργο τους έχει σταθερές ρίζες στα Φεστιβάλ Πειραματικού Κινηματογράφου, τις γκαλερί και τα μουσεία. Μιλώντας με τον Πολ Ρούυλι, ανακαλύψαμε πώς γι' αυτούς τους εικαστικούς καλλιτέχνες το επείγον θέμα της τελευταίας τους ταινίας καθόρισε μια νέα προσέγγιση στη δημιουργική διαδικασία και τη διανομή.

Οι εικαστικοί καλλιτέχνες που εργάζονται με τις κινούμενες εικόνες καταπιάνονται συνήθως με την κλασική φόρμα του ντοκιμαντέρ, έχοντας την πρόθεση να το εφεύρουν εκ νέου. Η ταινία σας φαίνεται σαν μια χειρονομία «συνεργασίας» με αυτό το είδος. Πώς προέκυψε αυτό;

Το *Με θέα στη θάλασσα* αναπτύχθηκε ενώ κάναμε έρευνα για μια πειραματική ταινία μυθοπλασίας, με φόντο ένα πλοίο

που λειτουργούσε ως στρατόπεδο συγκέντρωσης προσφύγων. Μέσω της έρευνάς μας, επισκεφτήκαμε το στρατόπεδο στο Mosney και μιλήσαμε με τους αιτούντες άσυλο που ζουν εκεί. Αμέσως έγινε σαφές σε μας ότι έπρεπε να γυρίσουμε ένα ντοκιμαντέρ γι' αυτό το θέμα. Στις πειραματικές ταινίες μας δεν βρίσκετε ανθρώπους να μιλούν. Στο *Με θέα στη θάλασσα*, είχαμε ανθρώπους να μας αφηγούνται τις ιστορίες τους άμεσα, και από την αρχή ξέραμε ότι

η καλλιτεχνία δεν πρέπει να κατακλύσει αυτές τις ιστορίες. Η ταινία μας θα μπορούσε να έχει άμεση επίδραση στις ζωές τους, γεγονός πολύ διαφορετικό απ' όταν κάνουμε μια δουλειά που εξετάζει μόνο αισθητικές και εννοιολογικές ιδέες. Ήρθαμε αντιμέτωποι με αυτή την ευθύνη να αποδώσουμε ένα συνολικά διαφορετικό είδος πληροφόρησης. Φυσικά, φέραμε σε αυτήν πολλά υφολογικά στοιχεία από το προηγούμενο έργο μας, και αυτό μας βοήθησε τελικά να παραδώσουμε ένα άλλο είδος πληροφόρησης που δεν παίρνει κανείς στις συνεντεύξεις. Όπως για παράδειγμα, την παλιά λειτουργία του στρατοπέδου, η οποία πλανιέται πάνω από την κενότητα της καθημερινής ζωής εκεί τώρα.

Θα λέγατε λοιπόν ότι υπάρχει μια συνέχεια, και επίσης μια αλλαγή, στα τυπικά σας ενδιαφέροντα, υπέρ μιας αφήγησης

που γίνεται έχοντας στο μυαλό σας ένα ευρύτερο κοινό; Είναι αυτό μια μόνιμη αλλαγή;

Υπήρξε μια αλλαγή. Οι άνθρωποι μίλησαν σε μας ελπίζοντας ότι η ταινία θα κατέληγε στην τηλεόραση. Θέλουν τα πράγματα να αλλάξουν. Έτσι, εξαρτήθηκε από μας να κάνουμε την ταινία ευρέως διαθέσιμη και προσιτή. Η εργασία μας πάνω στο *Με θέα στη θάλασσα* πραγματικά μας έκανε να σκεφτούμε ποια είναι η θέση της αισθητικής σε σχέση με την πολιτική και την ευθύνη μέσα στη φόρμα του ντοκιμαντέρ. Αυτό είναι κάτι που θα συνεχίσει να τροφοδοτεί τη δουλειά μας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Τέχνης
Είναι γεγονός!

Για πρώτη φορά στην Ελλάδα όλα τα επαγγέλματα θεάτρου και Κινηματογράφου μαζί σε μία Καλλιτεχνική Ακαδημία!

MEDIA ARTS: Σενάριο - Δημιουργική Γραφή • Σκηνοθεσία
• Εικονοληψία - Φωτισμός • Μοντάζ • Παραγωγή

PERFORMING ARTS: Υποκριτική • Χορός • Μακιγιάζ Θεάτρου Σκηνής
• Σκηνογραφία - Ενδυματολογία

Καλλιτεχνικές σπουδές αναγνωρισμένες από το κράτος με δίπλωμα του Υπουργείου Παιδείας

AKMH
Ο ΗΓΕΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αθήνα: Κοδριγκτώνος 16, Τηλ.: 210 82 24 074 • Θεσσαλονίκη: Τοιμισκή 14, Τηλ.: 2310 260 200

Νέα, υπερσύγχρονη μονάδα AUTOPOINT

με όλα όσα θέλετε για
FORD, HYUNDAI, KIA ή VOLVO.

OMIΛΟΣ Π&P ΔΑΦΝΗ

AUTOPOINT

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ SERVICE ΦΑΝΟΠΟΙΕΙΟ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ:
9^η ΧΜ. ΒΕΣ/ΝΙΚΗ - ΜΟΥΛΑΝΙΟΥ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΤΗΛ.: 2310 476381, 2310 478955
1^η ΧΜ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΔΟΥ ΒΕΣ/ΝΙΚΗ, Ν. ΜΕΝΕΜΕΝΗ, ΤΗΛ.: 2310 688686, 2310 703142
www.autopoint.gr

ΣΤΕΦΑΝ ΣΒΙΤΕΡΤ

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

Ο Ελβετός σκηνοθέτης, τιμώμενο πρόσωπο του 11ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ, λέει συχνά πως θα ήθελε πολύ να είναι μουσικός αλλά πιστεύει πως δεν έχει ταλέντο. Αυτό που δεν μπορεί να αμφισβητήσει κανείς, είναι το ταλέντο του να συνθέτει εικόνες και να ταξιδεύει το κοινό του σε άλλους τόπους και χρόνους, με διαβατήριο τις νότες.

Οι ταινίες σας συνδέονται άρρηκτα με τη μουσική. Πώς σας φαίνεται όμως ο όρος «μουσικό ντοκιμαντέρ»;

Δεν πιστεύω στην ύπαρξη ενός τέτοιου καινούριου είδους, κάτι τέτοιο το θεωρώ μάλλον επικίνδυνο. Κι αυτό, γιατί δημιουργεί πολύ γρήγορα στο μυαλό των ανθρώπων μια συγκεκριμένη εικόνα για μια ταινία πάνω τη ζωή ενός καλλιτέχνη, την κατάσταση στα παρασκήνια, τις συναυλίες του... Δεν είναι αυτό το νόημα. Οι ταινίες μου είναι ανθρωποκεντρικές, αναπτύσσονται γύρω από μια προσωπικότητα. Όταν συναντώ μερικά ενδιαφέροντα ανθρώπινα πρόσωπα, παρακαλώ να είμαι τυχερός και να είναι αρκετά χαρισματικά ώστε να κάνω μια αρκετά συγκινητική και στιβαρή ιστορία, τόσο που θα μπορούσε να έλξει ακόμα και το κοινό που είναι συνηθισμένο να βλέπει μόνο ταινίες μυθοπλασίας. Όταν δίνεις μόνο στεγνές πληροφορίες, αποκομμένες από τον

ανθρώπινο παράγοντα, το αποτέλεσμα δεν είναι το επιθυμητό. Πρέπει να εξερευνείς τη ζωή των ανθρώπων, να δείχνεις από πού έρχεται πραγματικά η μουσική.

Ο παράγοντας τύχη, λοιπόν, μοιάζει να παίζει σημαντικό ρόλο στη δουλειά σας, στο ότι συναντάτε στο δρόμο σας τέτοιες προσωπικότητες.

Ναι, βέβαια. Και πιο συγκεκριμένα, πολλοί άνθρωποι μου λένε «Τώρα που είσαι γνωστός, γιατί δεν κάνεις μια ταινία για κάποιον διάσημο;». Και πράγματι, αυτό θα ήταν κάτι εύκολο. Όταν γυρίζεις μια ταινία για έναν μεγάλο δάσκαλο, φυσικά, όλοι θα έρθουν να τη δουν. Όταν μιλάς για τρεις παντελώς άγνωστους μουσικούς που κάθονται... goddling στις Άλπεις, θα σκεφτούν πόσο παράξενο θέμα είναι αυτό. Οπότε για μένα είναι ρίσκο και μεγάλη πρόκληση το να πείσω τον εαυτό μου πως αυτό το

θέμα είναι άξιο προσοχής, πως αξίζει να ξοδέψεις τέσσερα χρόνια σκληρής δουλειάς και αφοσίωσης, ενέργεια και χρήματα. Το πλεονέκτημα όταν παίρνεις αυτό το ρίσκο, σε περίπτωση που πετύχει το όλο εγχείρημα, είναι πως μετά παίρνεις την ανταμοιβή σου μέσα στην αίθουσα, όταν βλέπεις την ταινία μαζί με το κοινό, και βλέπεις πως κι αυτοί που το απαρτίζουν έχουν το ίδιο δίλημμα –άραγε αξίζει ή δεν αξίζει αυτή η ταινία;

Η μουσική είναι ένα όχημα για να καταλάβει κανείς την κουλτούρα ενός τόπου ή το να γνωρίζεις την κουλτούρα κάποιου τόπου είναι προαπαιτούμενο για να απολαύσεις περισσότερο τη μουσική;

Υποθέτω πως αυτή η σχέση είναι αμφίδρομη. Εγώ, τουλάχιστον, χρησιμοποιώ τη μουσική με πολλούς διαφορετικούς τρόπους προκειμένου να κατανοήσω το περιβάλλον μιας κοινωνίας. Βλέπεις τις αλλαγές στις μουσικές παραδόσεις, βλέπεις πως ο καπιταλισμός έχει κυριαρχήσει στις ζωές μας, πως το ενδιαφέρον των ανθρώπων έχει στραφεί στις νέες τεχνολογίες και δεν υπάρχει πια χώρος και διάθεση για ακουστική μουσική, δεν βλέπεις, για παράδειγμα πια γυναίκες να τραγουδάνε στο χωράφι. Με άλλα λόγια, μπορείς να καταλάβεις πολλά για τις αλλαγές στον τρόπο ζωής μας, παρακολουθώντας την ιστορία της μουσικής.

Άραγε θεωρείτε το ντοκιμαντέρ ως ένα μέσο διατήρησης αυτών των παραδόσεων που σιγά σιγά σβήνουν;

Στις πρώτες ταινίες μου, ναι το σκεφτόμουν, ήταν ένας από τους βασικούς

στόχους μου, έπρεπε η μουσική κάπου να μείνει ακόμα και μετά το θάνατο των ανθρώπων που συνάντησα εγώ. Πάντως αργότερα, βαρέθηκα με αυτές τις ταινίες, που δεν είναι ακριβώς νοσταλγικές, αλλά παραπέμπουν στο παρελθόν, κι αποφάσισα να στρέψω την προσοχή μου εκεί όπου γράφεται νέα μουσική, όπου άνθρωποι στηρίζονται στο παρελθόν αλλά και την καλλιτεχνική τους ακεραιότητα για να δημιουργήσουν κάτι νέο.

Οι δικές σας πρώτες δημιουργίες ήταν φιξιόν.

Ναι, και νομίζω πως αυτό φαίνεται και στις πρώτες δουλειές μου. Έγραφα προσεχτικά το σενάριο κι έμενα πιστός σε αυτό. Με ενδιέφερε πολύ το στήσιμο κι έτσι το αποτέλεσμα ήταν πολύ στιλιζαρισμένο. Κατάλαβα όμως πως μου έλειπε κάτι πολύ σημαντικό: η αυθεντικότητα της «αποφασιστικής στιγμής», το αυθόρμητο. Έτσι άρχισα να δουλεύω πιο ανοιχτά και με τους πρωταγωνιστές μου. Η όλη δομή του φιλμ ήταν πιο ανοιχτή, αλλά κι αυτό, για να επανέλθω σε κάτι που προανέφερα, είναι ένα μεγάλο ρίσκο.

Ταξιδεύετε πολύ ανά την υφήλιο. Είναι αυτό προαπαιτούμενο για τη δουλειά ενός ντοκιμαντερίστα;

Εξαρτάται από τις ταινίες που κάνεις. Απλώς σήμερα, ολόένα και λιγότεροι κάνουν ντοκιμαντέρ για την προσωπική τους ζωή, για τη δική τους κατάσταση, για τους γείτονές τους... Συνήθως δουλεύει κανείς αναζητώντας απαντήσεις σε διάφορα ζητήματα που τον απασχολούν και αυτές δύσκολα τις βρίσκει χτυπώντας τη διπλανή πόρτα.

2η Μπιενάλε
Σύγχρονης Τέχνης
Θεσσαλονίκης

2nd Thessaloniki
Biennale of
Contemporary Art

biennále: 2

24.05-27.09.2009

Πράξις Τέχνη σε αβέβαιους καιρούς

[...] Ίσως ήρθε η στιγμή για επανεξέταση της εγγενούς αξίας της καλλιτεχνικής πρακτικής. Η στιγμή για διερεύνηση της τέχνης ως προνομιούχου χώρου ελεύθερης, σχετικά, έκφρασης ιδεών και εναλλακτικής θέασης του κόσμου και του κοινωνικού περιβάλλοντος. Μιας τέχνης που επιστρέφει πίσω στη ζωή, πίσω στην Πράξη, στη δημιουργική δραστηριότητα που συμβάλλει ενεργά στη διαμόρφωση πολιτικής άποψης και νέων τρόπων σκέψης και ύπαρξης. [...] Μήπως αυτός είναι ο καιρός για μια αληθινή επανάσταση; Μπορεί η τέχνη να αποτελέσει ένα μέσο διεξόδου σε αυτούς τους αβέβαιους καιρούς;

Gabriela Salgado, Bisi Silva, Συραγώ Τσιάρρα

επιμελήτριες της 2ης Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης
Νοέμβριος 2008

Praxis Art in times of uncertainty

[...] Perhaps this time of uncertainty could be the moment for the reconsideration of the intrinsic worth of artistic practice. The moment to explore art as a privileged space for relatively free expression of ideas and for an alternative view of the world and the social environment. An art that goes back to life, back to Praxis, to the creative activity that contributes to the formation of a political view and to a new way of thinking and being. [...] Could this be the time to seek a true revolution? Can art provide a window of opportunity in these uncertain times?

Gabriela Salgado, Bisi Silva, Syrago Tsiara

Curators of the 2nd Thessaloniki Biennale of Contemporary Art
November 2008

www.thessalonikibiennale.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
MINISTRY OF CULTURE
ΚΡΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
STATE MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

ΠΙΤΕΡ ΟΥΙΤΟΝΙΚ ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗ ΟΥΤΟΠΙΑ

Σκηνοθέτης, ακτιβιστής και παραγωγός δραματοποιημένων ντοκιμαντέρ ο Καναδός Πίτερ Ουιτόνικ έρχεται για έβδομη φορά στη Θεσσαλονίκη. Φέτος το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ τον τιμά με ένα ειδικό αφιέρωμα και την προβολή δύο ταινιών του. Του *PilgrIMAGE: προσκύνημα στην εικόνα* και του *Κατασκευάζοντας συναίνεση: Ο Νόαμ Τσόμσκι και τα ΜΜΕ*. Το πρόγραμμά του πιεσμένο καθώς προσπαθεί να δει όσες περισσότερες ταινίες μπορεί και ταυτόχρονα να συμμετέχει στα δρώμενα του Φεστιβάλ. Παρ' όλα αυτά καταφέραμε να πάρουμε μαζί πρωινό και να συζητήσουμε για τα θέματα που του κινούν το ενδιαφέρον: τους σύγχρονους νομάδες και τις ουτοπίες.

Κύριε Ουιτόνικ, θα θέλαμε τις εντυπώσεις σας από τις πρώτες ημέρες του Φεστιβάλ.

Είναι η έβδομη φορά που έρχομαι στο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ και πιστεύω ότι χρόνο με το χρόνο το επίπεδο ανεβαίνει, όπως και η συμμετοχή του κόσμου κι αυτό με χαροποιεί ιδιαίτερα. Φέτος μάλιστα ήλθα από την πρώτη ημέρα και είχα την ευκαιρία να παρακολουθήσω τους «τσιγγάνους» να έρχονται κι αυτό είχε πολύ μεγάλο ενδιαφέρον για μένα. Και εννοώ όλο αυτόν τον κόσμο, όλους αυτούς τους νομάδες που ασχολούνται με το ντοκιμαντέρ. Ξέρετε, οι σύγχρονοι νομάδες είναι κάτι που με ενδιαφέρει πολύ ως θέμα.

Όπως και η αναζήτηση της Ουτοπίας. Πιστεύετε ότι νομαδισμός και ουτοπία είναι αλληλένδετα θέματα;

Σαφέστατα. Ένας από τους αγαπημένους μου συγγραφείς ήταν πάντοτε ο Μπρους Τσάουιν και ιδιαίτερα το βιβλίο του «Τα Μονοπάτια των Τραγουδιών» που αφορά τους Αβοριγίνες στην Αυστραλία και τον τρόπο που εδώ και αιώνες «γεωγραφούν» τον τόπο τους μέσα από τους στίχους των τραγουδιών τους που περνούν από γενιά σε γενιά. Νομίζω ότι στις μέρες μας αυτό γίνεται με την τέχνη των εικόνων και τις αφηγήσεις ιδιαίτερα μέσα από τα ντοκιμαντέρ. Ταξιδεύουμε προς το «άγνωστο» μέλλον, συναντάμε νέες «φυλές», νέες κοινότητες ανθρώπων και ενωνόμαστε μαζί τους με οδηγό αυτές τις εικόνες και αυτές τις αφηγήσεις όπως ακριβώς και οι Αβοριγίνες. Η ανάπτυξη και εξάπλωση των νέων τεχνολογιών έχει βοηθήσει πολύ ως προς αυτό. Σήμερα μπορούμε να δούμε ντοκιμαντέρ όχι μόνο στη μεγάλη οθόνη όπως παλιά, αλλά και στον υπολογιστή μας και στο κινητό μας. Κι αυτό είναι θαυμάσιο.

www.tvxs.gr

tvxs.gr

Ένας κόσμος που σε αφορά

με όλες τις ειδήσεις, σχόλια, εκπομπές, ντοκιμαντέρ και ταινίες.

Η πρώτη αμφίδρομη τηλεόραση στο internet από τον Στέλιο Κούλογλου.

tvxs.gr Αρχή | Εισόδος | Κωδικός | Εγγραφή | Αποστολή | Ενοχύστε | Βοήθεια | Ομάδα

Βίντεο Χρηστών | ΡSS | Εισπρατικές | Διαγωνισμοί | Ντοκιμαντέρ | Ταινίες | Εκπομπές | Αξίες - Κωδός | ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

Ειδήσεις | Οικολογία | Παρατηρητήριο | Πολιτικός | Χούμορ | Γυναικία | info@tvxs.gr

Πρώτο Κρατικό Βραβείο Ποιότητας
Βραβείο Πανελλήνιας Ένωσης Κρητικών Κινηματογράφου

Τη νύχτα που ο Φερνάντο Πεσσόα συνάντησε τον Κωνσταντίνο Καβάφη

Σενάριο – Σκηνοθεσία: Στέλιος Χαραλαμπόπουλος

Φωτογραφία: Δημήτρης Κροβόλης, Μουσική: Νίκος Κουτσιρής, Μονιτρί: Σπύρος Κάκος, Σχεδιά: καλλιτεχνική Επιτροπή Πολιτισμού, Μελές: Θάμης Κολοκούρης, Ήχος: Φάνης Κυριακόπουλος, Δημήτρης Βουτσάς, Caeles Alberto Lopes, Μισοία Σεμπί, Ψηφιακή επεξεργασία εικόνας: Νίκος Παναγιώτης, Στίλβιστας: Δημήτρης Δασκαλόπουλος, Ιστορικός Ριζαίης, Διαίτηση παραγωγής: Γιώργος ΦΩνας, Cándida Vieira, Faruk Abdel Hakef, Γιάννης Μεταχρονόδης, Σκηνογραφία: Francisco Villa-Lobos, Κατερίνα Οικονόμου, Βασίλης Κωνσταντινίδης, Εκτέλεση Παραγωγής: Παρίσκος, Εμφάνιση: Μάκης Αφεντιάσης, Δημήτρης Οικονομάκης, Οδών Μεταξάς, Αλέκος Τσιφβάλης, Αφίτη: Μηνάς Χακιορόφας, Luis Lima, Βασίλης, Όθων Μεταξάς, Παραγωγή: Παρίσκος, Έλεγχος Κέντρο Κινηματογράφου: EPT, Graal, Συντακτικό Ρωσικού (Πορτογαλικά), Άρης Χαραγιά, Έβνη Τριπέζη, Γαβριέλιαν Foundation, Γιώργος Παπαμάνος, Ελένη Παπακωνσταντίνου, Λεξιλόγιο Μαρονητών και Πολιτισμικών Γλωσσικών Τεχνολογιών: Τζατρίκιαν

Παραγωγή: Θάνος Λαμπρόπουλος

Με την υποστήριξη του προγράμματος MEDIA PLUS της Ευρωπαϊκής Ένωσης / 90 λεπτά, Dolby SR © 2007

Το DVD της ταινίας θα κυκλοφορήσει στα βιβλιοπωλεία από τις εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

από 26 Μαρτίου στην αίθουσα Παύλος Ζάννας

Εργαστήριο Στρώμα

Δεν φοβάστε μήπως έτσι χαθεί η μαγεία της αίθουσας του κινηματογράφου;

Αυτό δεν θα χαθεί ποτέ. Οι άνθρωποι δεν θα πάψουν ποτέ να μαζεύονται γύρω από μια φωτιά που τους ζεσταίνει καθώς όλοι μαζί θα χαζεύουν τα αστέρια και κάποιος από όλους θα διηγείται ιστορίες. Ταυτόχρο-

να όμως, τώρα πλέον έχουμε τη δυνατότητα να συναντηθούμε με άλλους, να χαζέψουμε τα αστέρια και να αφηγηθούμε ή να ακούσουμε ιστορίες μέσω υπολογιστών και δικτύων, μέσω του i-rhone και των 3G συσκευών. Τώρα δεν έχουμε μόνο την επικοινωνία «face to face» αλλά και

αυτή «interface to interface», όπως λέω και στους μαθητές μου. Κι αυτό είναι μια εξαιρετική δυνατότητα που μπορούμε να αξιοποιήσουμε θετικά.

Πιστεύετε πως οι νέες τεχνολογίες, τα κοινωνικά δίκτυα, το YouTube, το Facebook, τα ιστολόγια θα επιφέρουν μεγάλες αλλαγές τόσο στην κοινωνία συνολικά όσο και στον κινηματογράφο ειδικότερα;

Ήδη βιώνουμε αυτές τις αλλαγές. Να σας φέρω ως παράδειγμα την πρεμιέρα, πριν λίγες ημέρες, του «Age of Stupid» της Φράνι Αρμστρονγκ που αναμεταδόθηκε ταυτόχρονα σε 64 κινηματογράφους στη Μεγάλη Βρετανία αλλά και μέσω διαδικτύου με μια πρωτοφανή οργάνωση μέσα από το Facebook και άλλα κοινωνικά δίκτυα. Από την άλλη πλευρά, αυτό που ξεκίνησε στο Σιάτλ ως αυτοοργάνωση του κινήματος κατά της οικονομικής, νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης σήμερα οδηγεί στην ουσιαστική παγκοσμιοποίηση με τη συνάντηση ανθρώπων, «φυλών» και κοινοτήτων από όλα τα μήκη και τα πλάτη του κόσμου.

Ποια είναι τα σχέδιά σας για το μέλλον;

Η προβολή του *PilgrIMAGE* σε κάποια ακόμη Φεστιβάλ ντοκιμαντέρ κι ένα ταξίδι στο

Μεξικό τους επόμενους μήνες, όπου θα οργανώσουμε κάποια workshops. Ταυτόχρονα συμμετέχω στην παραγωγή ντοκιμαντέρ στην Νότιο Κορέα και στην Κίνα.

Και η αναζήτηση της Ουτοπίας;

Είναι μια δουλειά που διαρκεί ήδη επτά χρόνια και συνεχίζεται. Κάποια στιγμή στο επόμενο διάστημα θα αρχίσω να ξεδιαλέγω και να μοντάρω ένα μέρος του υλικού που έχω τραβήξει από πολλά σημεία του κόσμου. Είναι ένα τεράστιο υλικό από ομάδες ανθρώπων και κοινότητες που έχουν αυτοοργανωθεί και δρουν αυτόνομα, από την Αυστραλία και τη ΝΑ Ασία μέχρι τη Βόρεια Ισπανία. Όμως ακόμη δεν έχω αποφασίσει το πότε και το αν θα ολοκληρώσω αυτή τη δουλειά. Φοβάμαι πως αν αυτά τα πράγματα γίνουν γνωστά στο ευρύ κοινό, θα κινδυνέψουν να καταστραφούν και να μεταβληθούν σε κάτι σαν τουριστική ατραξιόν. Θα δούμε...

3

Κουλτούρα
> γλωσσικό δάνειο που προέκυψε ως αντιστοίχιση του γερμανικού kultur, σημαίνει την καλλιέργεια του πνεύματος, την παιδεία αλλά και το σύνολο της πνευματικής παράδοσης και δημιουργίας ενός κοινωνικού συνόλου (ως συνώνυμο της λέξης πολιτισμός).

ελculture.gr

Frequently Asked Questions
Το μόνο free press που κουβεντάζει με την τέχνη και την πολιτική.
Το μόνο free press που αείζει να είναι συλλεκτικό.

Μίλησαν στον Θανάση Λάλα

SIR SEAN CONNERY • NOAM CHOMSKY • JANE BIRKIN • RICHARD BRANSON
• JOSÉ SARAMAGO • NORMAN MAILER • LUCIO DALLA • WOODY ALLEN • SALMAN RUSHDIE
• SIR ALEX FERGUSON • MICHEL HOUELLEBECQ • LEE BREUER • MIKHAIL BARYSHNIKOV
• PHILIP GLASS • TOMMY HILFIFER • JOEY McKNEELY
• SVETLANA ZAKHAROVA • LITE LEMPER • ENNIO MORRICONE
• MELVIN SPARKS • KEN LOACH • MARK MAZOWER • GUSTAVO SANTAOLALLA

FAQ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ 577 ΤΙΜΗΤΑ ΣΕ ΑΘΗΝΑ ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ ΜΕ ΕΝΑ ΚΑΚΙΤΟ ΓΙΝΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ €30 ΓΙΑ ΟΛΟ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΔΩΡΕΑΝ ΣΕ 577 ΚΑΙ ΒΕΣΣΑΝΟΝΚΗ ΔΙΑΒΑΣΕ ΤΟ PDF ΜΕ ΕΝΑ ΚΑΚΙΤΟ WWW.FAQONLINE.GR ΜΟΝΟΜΕ €30 ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

του Γιώργου Τούλα
Απόδοση από τα τουρκικά: Νίκη Τσιλιγκίρογλου

ΤΟΥΡΧΑΝ ΣΕΛΤΣΟΥΚ Η ΓΡΑΜΜΗ ΠΟΥ ΜΙΛΑΕΙ

Το όνομά του είναι συνώνυμο με τον τίτλο του «πατέρα της σύγχρονης τουρκικής γελοιογραφίας». Οι τουρκικές εφημερίδες αναφέρονται σ' αυτόν, αποκαλώντας τον «η γραμμή που μιλάει». Το βαθιά ανθρωποκεντρικό έργο του μιλά για την πάλη του ατόμου για δικαιοσύνη και για την κατοχύρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Μια συζήτηση με τον Τουρχάν Σελτσούκ, έναν από τους μεγαλύτερους και πρωτοπόρους παγκοσμίως καλλιτέχνες του είδους, με αφορμή την έκθεση έργων του που παρουσιάζεται στην γκαλερί Dogoroulos, στο πλαίσιο του 11ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης.

Ασχοληθήκατε από πολύ νωρίς με τη γελοιογραφία. Τι ήταν αυτό που σας τράβηξε σε αυτό το είδος τέχνης;

Ξεκίνησα να κάνω γελοιογραφίες το 1941 όταν σπούδαζα στο τελευταίο έτος του Λυκείου Αρρένων της πόλης Άδανα.

Η πρώτη μου γελοιογραφία δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Ο Τουρκικός Λόγος». Την ίδια χρονιά έστειλα σκίτσα μου σε αθλητικά περιοδικά στην Κωνσταντινούπολη και άρχισαν να δημοσιεύονται και εκεί. Το έντονο ενδιαφέρον της μητέρας μου στη ζωγραφική και την τέχνη γενικότερα και ο εκλιπών αδελφός μου Oshan που ζωγράφιζε πολύ ωραία, με επηρέασαν και έγιναν αιτία να προσανατολιστώ προς αυτή την τέχνη.

Αντιμετωπίσατε ποτέ προβλήματα λογοκρισίας για τη δουλειά σας;

Λογόκριναν πολλές φορές τα έργα μου, δικάστηκα, τέθηκα υπό κράτηση, ξυλοκοπήθηκα όσο ήμουν υπό κράτηση με συνέπεια να σπάσουν τα πλευρά μου. Ακόμη και τώρα, όταν κάνει κρύο αισθάνομαι πόνο σε εκείνο το σημείο. Όλα αυτά είναι ένα μικρό τμήμα των πικρών αναμνήσεων του μακραιώνου καλλιτεχνικού μου βίου. Αυτά που έχω βιώσει είναι τόσα πολλά που δε θα χωρούσαν σε ένα μεγάλο βιβλίο. Η λογοκρισία μπροστά σε αυτά δεν είναι τίποτα.

Σας απασχόλησαν συχνά τα ανθρώπινα δικαιώματα. Βλέπετε να έχει γίνει πρόοδος σε αυτό το θέμα στην εποχή μας ή εξακολουθεί να είναι κυρίαρχο;

Σε όλη μου τη ζωή ασχολήθηκα με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Έγραφα και έκανα σκίτσα. Τα έργα μου εκτέθηκαν στη Γερμανία, τη Γαλλία και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Έγιναν επίσης εκθέσεις με έργα μου

Taste the Friday's® Feeling

ΤΑ T.G.I. FRIDAY'S®,
ΤΑ ΠΙΟ FUN BAR-RESTAURANTS
ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ,
ΜΑΣ ΠΡΟΣΚΑΛΟΥΝ ΝΑ ΔΟΚΙΜΑΣΟΥΜΕ
ΤΙΣ ΑΠΙΘΑΝΕΣ ΓΕΥΣΕΙΣ ΤΟΥΣ,
ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΑΛΑΦΡΕΣ, ΔΡΟΣΕΡΕΣ
ΣΑΛΑΤΕΣ ΜΕ ΤΑ ΠΙΟ ΦΡΕΣΚΑ ΥΛΙΚΑ
ΜΕΧΡΙ ΤΑ ΛΑΧΤΑΡΙΣΤΑ ΚΥΡΙΩΣ ΠΙΑΤΑ
ΚΑΙ ΤΑ ΔΡΟΣΙΣΤΙΚΑ COCKTAILS.

• Εμπορικό Κέντρο Mediterranean Cosmos, Πυλαία
• Πλατεία Αριστοτέλους 3

www.fridays.gr

IANOS
ΑΛΥΣΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

IANOSARTSHOP

ΜΟΥΣΙΚΟ ΤΜΗΜΑ
(Αριστοτέλους 7)

Αντικείμενα Τέχνης
(Αριστοτέλους 7)

Αυθεντικά. Επώνυμα. Υψηλής αισθητικής και ποιότητας με την εγγύηση της Αλυσίδας Πολιτισμού IANOS.

- Αντίγραφο Έργων Τέχνης από τα μεγαλύτερα Μουσεία του κόσμου.
- Εκδόσεις Τέχνης.
- Συλλεκτικές εκδόσεις.
- Καλλιτεχνικές βιβλιοδεσίες.
- Χαρτικά.
- Κοσμήματα από τις συλλογές Μουσείων.
- Διακοσμητικά και χρηστικά αντικείμενα.
- Μουσικά βιβλία και CD.

Τμήματα των συλλογών θα βρείτε στον IANOS της
Σταδίου (ΑΘΗΝΑ), της Αριστοτέλους και
του Mediterranean Cosmos (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ).

Ανακαλύψτε το μουσικό
τμήμα στο πατάρι
του IANOS με cd, dvd
και βιβλία μουσικής.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΕΔΡΑ Αριστοτέλους 7, 546 24 T 231 027 7004 F 231 028 4832 E info@ianos.gr
25ης Μαρτίου 45 | Μεταμορφώσεως 24 | Φιλοπυργιάτικης 57 | MEDITERRANEAN COSMOS
ΑΘΗΝΑ Σταδίου 24, 105 64 T 210 321 7917 F 210 321 7686 E as_info@ianos.gr

IANOS.GR IANOSRADIO.GR

ακόμη και στη Νότια Αφρική, στο γκέτο των μαύρων. Δεν μου πέρασε ποτέ από το μυαλό πως υπάρχει περίοδος στασιμότητας. Και πιστεύω πως στην εφημερίδα «Τζουμχουριέτ», όπου εργάζομαι, δημοσίευσα δυνατές γελοιογραφίες σχετικές με το θέμα. Υπάρχει απόλυτη ανάγκη να υπερασπιζόμα-

στε όλοι τα ανθρώπινα δικαιώματα και να ενδιαφερόμαστε για αυτά.

Πως αντιμετωπίζει ο κόσμος τη γελοιογραφία σήμερα; Παραμένει δημοφιλής όπως πριν; Τι λένε οι νεότεροι άνθρωποι που έρχονται αντιμέτωποι με τη δουλειά σας στις εκθέσεις;

Στις μέρες μας η γελοιογραφία είναι μία σημαντική και διαδεδομένη τέχνη. Οι συζητήσεις του τύπου «είναι ή δεν είναι τέχνη η γελοιογραφία;» δεν απασχολούν πλέον κανέναν. Ο δικός μου ορισμός της γελοιογραφίας είναι «σάτιρα της γραφικής τέχνης», είναι ο πιο σύντομος ορισμός. Την πιο δυναμική περιγραφή της σύγχρονης γελοιογραφίας, ωστόσο, θεωρώ ότι την έχει κάνει ο αδελφός μου, ο κύριος αρθρογράφος, με προνομιακά δικαιώματα, της εφημερίδας «Τζουμχουριέτ»: «να φτάνεις στη γεωμετρία της σάτιρας μέσω της αφαιρετικής γραμμής». Πιστεύω πως δεν θα μπορούσε να περιγραφεί με καλύτερο τρόπο με τόσες λίγες λέξεις.

Ήμουν από τους πρώτους που έκαναν γελοιογραφίες χωρίς λόγια. Υπερασπίστηκα αυτή τη γραμμή και έγραψα σχετικά άρθρα για το θέμα και υποστηρίζω το εξής: «Οι γραμμές του σκίτσου είναι αναγνώσιμες». Στην Αμερική κάνουν με τον ακόλουθο τρόπο τεστ νοημοσύνης. Δείχνουν 5-10 γελοιογραφίες «χωρίς λόγια», από αυτές που ονομάζω ως «αναγνώσιμες» και τα άτομα βαθμολογούνται στο τεστ ανάλογα με το ποσοστό «ανάγνωσης».

Στις μέρες μας η τέχνη της γελοιογραφίας οδηγείται προς έναν εκφυλισμό. Έχουμε επιστρέψει πάλι σε ερωτήσεις του τύπου

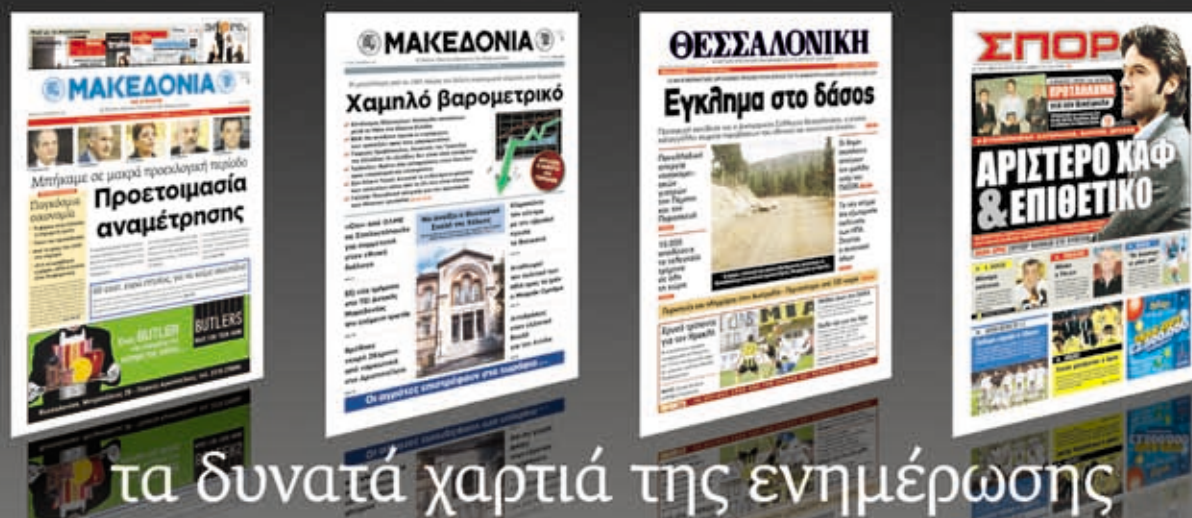
«είναι ή δεν είναι τέχνη η γελοιογραφία;» και στον παλιό τύπο απεικόνισης όπου υπάρχουν ανεκδοτολογικού τύπου επεξηγήσεις ανάμεσα σε περίπλοκες γραμμές. Οι νέοι που κάνουν γελοιογραφίες του τύπου «σάτιρα της γραφικής τέχνης», επειδή δεν βρίσκουν πρόσφορο έδαφος στις φιλελεύθερες εφημερίδες που εκπροσωπούν τη λογική που προανέφερα, απευθύνονται προς τους διεθνείς διαγωνισμούς και στέλνουν εκεί τα έργα τους.

Τι θα συμβουλευάτε έναν νέο άνθρωπο που θα ήθελε να ασχοληθεί με τη γελοιογραφία;

Ο στόχος της γελοιογραφίας πρέπει να είναι σαφής και να διαθέτει τα χαρακτηριστικά που ανέφερα πιο πάνω. Φυσικά, η γελοιογραφία είναι θέμα ταλέντου. Το καλό σχέδιο και το χιούμορ είναι βασικά στοιχεία. Ωστόσο, δίπλα σε αυτά πρέπει να προσπαθήσεις να δημιουργήσεις μία προσωπική ιδιαίτερη γραμμή, έναν προσωπικό κόσμο, να έχεις ένα προσωπικό ιδιαίτερο χιούμορ, να είσαι πνευματώδης, να διαβάζεις, να ερευνάς, να παρακολουθείς τον κόσμο γύρω σου. Ο χρόνος είναι επίσης σημαντικός. Για να φθάσει ένας νέος στο επιθυμητό επίπεδο, πρέπει οι εμπειρίες του να γίνουν το εργαστήρι των πειραματισμών του.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

τα δυνατά χαρτιά της ενημέρωσης

και στο διαδίκτυο
www.makthes.gr

KNOWLEDGE IS POWER

During a period of crises (crisis in economy, crisis in faith), it seems that the thessaloniki documentary festival audiences are unflinching in their dedication to the documentary film and the experiences it provides. The packed theatres of the festival “are the only reality”, someone said. And perhaps this is, more than ever, the time to watch documentaries and the time to make documentaries. To know our world is to own it.

The light hunter

The ones who attended Vilmos Zsigmond’s Masterclass on Wednesday must feel privileged to have witnessed his recounting of his extraordinary career as a director of photography. The wonderful Zsigmond discussed his participation in the American “New Wave”, with films such as *The Deer Hunter*, *Deliverance*, *The Long Goodbye* as well as countless others, talked about the digital revolution (if you really want to call it that) and stressed that we need to educate people about film and to keep this unique art form alive.

The festival is (almost) over, long live the festival!

On Saturday March 21th at the Olympion, the 11th Thessaloniki Documentary Festival says goodbye, only to rendezvous again for the 12th TDF, along with many more films and many more experiences to come. The film that won the hearts of this year’s audiences will be screened after the Awards Ceremony, while the closing party will take place at favorite festival haunt Santé bar. But, make no mistake: there’s a full day of screenings tomorrow, Sunday the 22nd, so keep watching.

What’s left

During the weekend, we still have plenty of opportunities to learn new (and old!) things. On Friday the Hellenic National Audiovisual Archive will present its function and aims and will screen recently digitized documentaries from the ‘60s, as well as one of the earliest records of Greek film history. A presentation of <http://greece.onlinefilm.org/> on Saturday March 21st at the IANOS

Bookstore will explain and explore the function of this online platform, which distributes Greek documentaries on the Internet. Its Greek and German producers promote documentaries to the Greek Diaspora, Greek and foreign Universities and the general public; the digital revolution is at hand! On Sunday the 22nd of March, the Hellenic Red Cross (sponsor of the Audience Awards), is holding its annual panel discussion. This year, speakers such as Andreas Martinis, President of the Hellenic Red Cross and Voula Patoulidou, Olympic gold medallist and Head of Volunteerism of the Red Cross, will discuss how children fare today in the middle of an, often harsh, adult world; topics such as child labour, education and war will be addressed. Saturday is the last day of the Just Talking sessions, so pop by, have some wine and get to know our guest filmmakers, a bit before they’re off for new documentary adventures.

A few (more) words

Turhan Selcuk, Cartoonist: My works have been censored frequently, I have been jailed and beaten; but all this is just a small part of my long life as an artist. A person’s experiences must become the lab in which he experiments.

Alinda Dimitriou, Director, Among the Rocks: I found these Women that shaped history. Everyday they walk among us and we have no clue what they’ve done, because they never asked for anything. Their testimonies shed light to our past and to the dynamics of a history that never happened.

Laszlo Kriston, FIPRESCI Jury

President: More than anything, the Jury was astonished by the audience participation in the Festival. It is an energetic audience that really wants to participate, sometimes even excessively!
Angeliki Aristomenopoulou, Director, Kreuzberg 36: I think we should get over our eternal complaints about low

budgets and take advantage of what we see. Anyhow, documentary means, more than anything, to be present.

Peter Wintonick, Director, Pilgrimage and Manufacturing Consent: Noam Chomsky And The Media: The magic of the movie theatre will never be lost, people will always gather to hear and tell stories. Now, though, we have opportunities to meet each other, to look at things via many different devices: not just “face to face”, but “interface to interface”. The globalization of essence is meeting people, “tribes” and communities from every part of the planet.

Kalliopi Legaki, Director, Filo & Marina: The relationship of the documentary filmmaker with the people she films is a result of time. In the case of Filolaos and Marina, there were magic moments when I felt that they had turned on the light for me, so I could see into their inner lives. I owe them a lot, because they taught me the grandeur of love and the power of art.

Yorgos Zervas, Director, Grief: Little Tales of Unemployment: For the protagonists of the film, it was quite difficult to open up about the grief of their daily lives. On the one hand lies the fear of exposure and of disclosing things that may harm their dignity. On the other, the need to make their problems heard, to reestablish their ties to society and to expose the dangers of the problems they are facing. We hope that the film can cultivate a social sensitivity to the issue [of unemployment].

8-year old boy, during one of the Docs for Kids screenings:

This is so cool!!

NOVATRUST

ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ

ερχόμενη μας...η αποζημίωσή σας!!!

11ο χλμ Θεσσαλονίκης - Ν. Μουδανιών
εντός του εμπορικού κτιρίου PHILIPPOS BUSINESS CENTER δίπλα στο εμπορικό κέντρο MEDITERRANEAN COSMOS
Τ. 2310 41 42 40, f. 2310 41 42 49, info@novatrust.gr, www.novatrust.gr

το πρόγραμμα της ΕΕ για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας

- | ανάπτυξη σχεδίων παραγωγής
- | κατάρτιση επαγγελματιών
- | διανομή
- | προώθηση (αγορές-φεστιβάλ)
- | πιλοτικά σχέδια
- | i2i audiovisual

diadrasi.org festivals

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

WIND

10 Νησιά

Φεβρουάριος • Μάρτιος

Συνυλίες • Εργαστήρια • Προβολές • Θέατρο • Επισκέψεις Λογοτεχνών

ΑΓΟΝΗ ΓΡΑΜΜΗ ΓΟΝΙΜΗ

ΚΥΡΙΟΣ ΚΟΡΗΓΟΣ: Blue Star Ferries

ΚΟΡΗΓΟΙ: DNSV, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΩΤΑΓΩΓΙΑ

ΚΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΝΩΝΙΑΣ: Abbott, MEGA, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΛΙΦΟ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ: Elevation Pictures, ΜΟΥΣΕΟ ΜΙΤΕΝΑΚΗ, ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ, ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ, NO PRODUCTION

MEDIA Desk Hellas
Το Ελληνικό Γραφείο του Προγράμματος MEDIA

Φραγκούδη 11 & Αλ. Πάντου, Καλλιθέα 10163
Τ. 210 7254056-7, F. 210 7254058, info@mediadeskhellas.eu
www.mediadeskhellas.eu

ΜΕΡΕΣ ΣΙΝΕΜΑ ΣΤΟ ΟΛΥΜΠΙΟΝ

Το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ μπορεί να βαίνει προς τη λήξη του, αλλά οι φεστιβαλικές εκδηλώσεις συνεχίζονται μέχρι το θέρους... Μικρά διαγωνιστικά φεστιβάλ, εκδηλώσεις και αφιερώματα διανύουν τη φετινή διαδρομή τους στις σκοτεινές αίθουσες Ολύμπιον και Παύλος Ζάννας... Μη χαλαρώνετε καθόλου, έχουν να δουν τα μάτια μας ταινίες ακόμα...

* ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΒΟΛΗ

Τη Νύχτα που ο Φερνάντο Πεσόα συνάντησε τον Κωνσταντίνο Καβάφη

του Στέλιου Χαραλαμπίδου

Στην κατηγορία του ψευδοντοκιμαντέρ ανήκει αυτή η ταινία που θα μπορούσε κανείς να πει ότι φτιάχτηκε στην κυριολεξία ποιητική αδεία, αφού τα δυο μεγαθήρια της ποίησης ουδέποτε συναντήθηκαν στην πραγματικότητα. Ο φανταστικός τόπος συνάντησης είναι το υπερωκεάνιο Σατούρνια στο θαλάσσιο δρόμο από την Τεργέστη στην Αμερική του 1929, ο καταλύτης της συνάντησης ένας νεαρός Έλληνας μετανάστης και τα στοιχεία της αφήγησης σκόρπιες εικόνες από τη ζωή των δυο ποιητών που μέσα σ' αυτή τη νύχτα ανταλλάσσουν απόψεις, ιδέες και απαγγέλλουν ποίηση. Α' Κρατικό Βραβείο Ποιότητας στην κατηγορία ταινίας τεκμηρίωσης και Βραβείο Πανελληνίας Ένωσης Κριτικών στο 49ο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης.

Μέρες Θυμού/Flammen & Citronen

του Όλε Κρίστιαν Μάντσεν

1944. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος μαίνεται... Αλλά όχι στο Βασίλειο της Δανιμαρκίας που έχει συνθηκολογήσει (εύκολα) κάτω από ναζιστικό καθεστώς, Ξεχωρίζοντας ανάμεσα στους φοβισμένους συμπατριώτες τους, δυο νεαροί αντιστασιακοί αγωνίζονται για την ήττα της ναζιστικής Γερμανίας... Μια ιδιαίτερως ακριβή παραγωγή για τα δανέζικα δεδομένα, με εξαιρετική σκηνογραφία, από έναν τηλεοπτικό σκηνοθέτη που παραδίδει μια ταινία εξιλέωσης για το

ρόλο της πατρίδας του στον Πόλεμο, μέσα από τις ηρωικές περιπέτειες δυο αληθινών λαϊκών ηρώων της Αντίστασης.

*** Κινηματογράφος και Ψυχανάλυση:**

«Βλέμματα στα ζευγάρια», 3 -5 Απριλίου
Στην δεύτερη συνεργασία του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης με τη Βορειοελλαδική Ψυχαναλυτική Εταιρία, ο φακός εστιάζει σε ερωτικά κινηματογραφικά ζευγάρια από το παγκόσμιο κινηματογραφικό αρχείο για να καταδείξει την ανθρώπινη ικανότητα στη δημιουργία σχέσεων και ερωτικών δεσμών. Στον καναπέ του ψυχαναλυτή κάθονται, μεταξύ άλλων, η θρυλική femme fatale Τζιλντα, ο ακαταμάχητος Νευρικός Εραστής, το ερωτικό τρίγωνο του ισπανικού *Segunda Piel*, το ακραίο ζευγάρι του *Μαζί Ποτέ* αλλά και η εγκλωβισμένη μεσοαστική οικογένεια από το *Το*

Σπιρτόκουτο του Γιάννης Οικονομίδης.

Στο πλαίσιο του αφιερώματος θα πραγματοποιηθούν ακόμα θεατρική Performance από την θεατρική ομάδα akazoo, έκθεση φωτογραφίας από την ομάδα STEREOISIS καθώς και έκθεση ζωγραφικής. Οι εκθέσεις θα διαρκέσουν από 3/4 έως 13/4.

*** 4ο ANIMFEST**

Αρχές Απριλίου θα καλωσορίσουμε ταινίες από το 4ο διαγωνιστικό φεστιβάλ animation της Αθήνας, που διοργανώνεται από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Κινουμένων Σχεδίων με κεντρικό αφιέρωμα στην πολυβραβευμένη βρετανίδα animator Joanna Quinn και ταινίες animation από τέσσερις ηπείρους.

*** 10ο Φεστιβάλ Γαλλόφωνου Κινηματογράφου**, 9-15 Απριλίου

Το Γαλλικό Ινστιτούτο σε συνεργασία με

τη Γαλλική Πρεσβεία διοργανώνει για 10η συνεχή χρονιά, το Φεστιβάλ Γαλλόφωνου Κινηματογράφου, το οποίο, μετά την Αθήνα, μεταφέρεται στο Ολύμπιον, για την παρουσίαση 60 περίπου ταινιών της φετινής γαλλικής παραγωγής, αλλά και μια επιλογή από παλιότερες ταινίες. 14 από τις πρεμιέρες που θα δούμε ήταν υποψήφιες στα βραβεία César, όπως το *Séraphine* και το *Mesrine* καθώς και οι καινούριες ταινίες των Ανιές Βάρντα, Αντουάν Ντε Κον, Κριστόφ Ονορέ και Αν Φοντέν.

*** 11ο Πανόραμα ομοφυλοφιλικών ταινιών**, 7-13 Μαΐου

Σε συνεργασία με τη Σύμπραξη κατά της Ομοφυλοφοβίας και την υποστήριξη του Γερμανικού Ινστιτούτου Γκαίτε Θεσσαλονίκης, το κινηματογραφικό αυτό αφιέρωμα ευαισθητοποιεί το κοινό σε ζητήματα σεξουαλικής ταυτότητας.

*** 9ο Αφιέρωμα: Sex, προβλήματα και σινεμά**, 14 - 20 Μαΐου

Το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με το Κέντρο Σεξουαλικής και Αναπαραγωγικής Υγείας του Α.Π.Θ. (Κ.Ε.Σ.Α.Υ.), επανέρχεται για ένατη χρονιά με μια συλλογή ταινιών των οποίων κοινός τόπος είναι η ανθρώπινη σεξουαλικότητα.

*** 4ο CRASHFEST**, 29 έως 31 Μαΐου

Το Τμήμα Κινηματογράφου της Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με την υποστήριξη του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, διοργανώνει το 4ο Φεστιβάλ Σπουδαστικών και Νεανικών Ταινιών. Οι προβολές θα γίνουν στην αίθουσα Παύλος Ζάννας, ενώ η απονομή των βραβείων θα γίνει στο Ολύμπιον. Οι υποψήφιες ταινίες ταξινομούνται σε τέσσερις κατηγορίες -Μυθοπλασία, Ντοκιμαντέρ, Animation & Πειραματικές- και διεκδικούν ένα από τα έντεκα βραβεία του Φεστιβάλ.

*** 6η ΔΕΒΘ**, 28-31 Μαΐου

Γι' άλλη μια χρονιά, το Φεστιβάλ Κινηματογράφου θα δώσει το παρών στη μεγάλη διεθνή συνάντηση του βιβλίου στη Θεσσαλονίκη, συμμετέχοντας στις εκδηλώσεις της 6ης Διεθνούς Έκθεσης Βιβλίου Θεσσαλονίκης που διοργανώνεται από το ΕΚΕΒΙ.

ΠΡΩΤΟ **1** ΠΛΑΝΟ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΟΥ 11ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εκδότρια ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΟΥΖΑΚΗ

Διευθύντρια ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΟΥΛΑΣ

Αρχισυντάκτρια ΤΖΕΝΗ ΠΑΥΛΙΔΟΥ

Συντάκτες Γκέλυ Μαδεμπί, Ανδρέας Παναγόπουλος,

Κύα Τζήμου, Έλενα Χρηστοπούλου

Ξενογλωσσο κείμενο ΛΙΛΥ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ

Φωτογραφίες MOTIONTEAM, ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΟΥΦΛΙΔΗΣ

Σχεδιασμός ΓΡΑΜΜΗ / Οπτική Επικοινωνία

Εκτύπωση ΦΙΛΙΠΠΟΣ / Εκδοτική Βορείου Ελλάδος

Επικοινωνία protoplano@filmfestival.gr

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ

bend.gr

Διονυσίου Αρεοπαγίτου 7, 11742 Αθήνα
τηλ: 210 3678500 | uri: www.gfc.gr | email: info@gfc.gr

11^ο

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

13-22 ΜΑΡΤΙΟΥ

ΗΜΕΡΙΔΑ
Το παιδί στον κόσμο
των μεγάλων

Κυριακή 22 Μαρτίου 2009,
ώρα 12.00, Αίθουσα "Ολύμπιον"

**ΧΟΡΗΓΟΣ
SPONSOR**

Ελληνικός
Ερυθρός Σταυρός